

SLOMŠEK KOT MLAD ŠKOF (olje, Ch. H. Hanson, 18447)

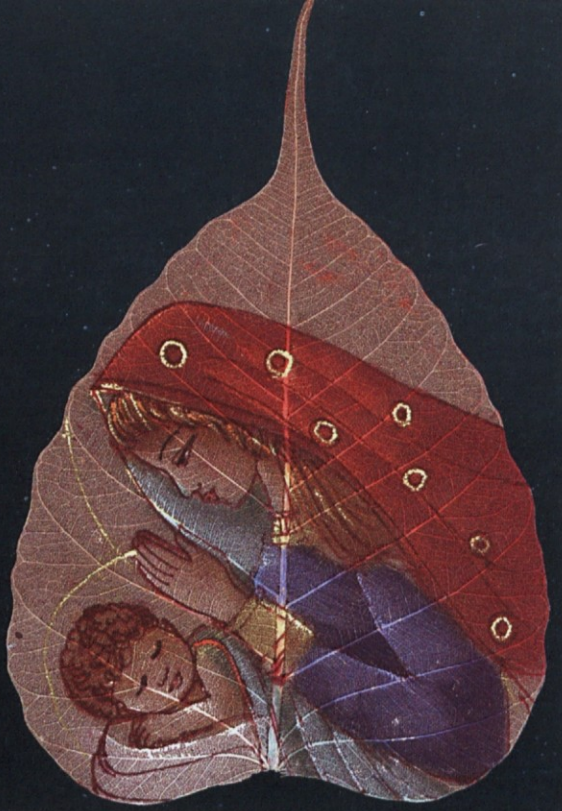

BUENOS AIRES
AVGUST
LETO 65

duhovno
življenje

7
+++
1998

Salezijanski misijonar Ludvik Zabret nam je poslal iz Indije nekaj listov „svetega“ drevesa pipal. Poslani listi so bili ročno poslikani s podobnimi motivi, kot sta na levi objavljena vzorca.

Lotung, Taiwan, 18. aprila 1998. P. Felice Check in instrumentarke, medicinske sestre dr. Janeza Janeža, sprejemajo državno nagrado formoške vlade, namenjeno dr. Janežu kot dobrotniku kitajskega naroda in dobremu človeku.

Nastop Kvarteta Šmartin v župnijski cerkvi v Dolskem ob 50-letnici odhoda dr. Janeza Janeža v misijone. Pred njegovim doprsjem fotografirajo državne nagrade, ki mu jo je podelila vlada otoka Formoza (Taiwan).

Procesija sv. Rešnjega telesa v nedeljo, 21. junija, v parku cerkve Marija Pomočnica v Ramos Mejiji.

SVETNIK ZA VES SLOVENSKI NAROD

Dragi rojaki!

Oznanjam vam veliko veselje za vse ljudstvo, za vse slovensko ljudstvo, doma v Sloveniji in za rojake po vsem svetu. **V petek, 3. julija, je bila v Rimu slovesna in sklepna seja, na kateri je v navzočnosti svetega očeta papeža Janeza Pavla II. in številnih kardinalov Kongregacije za svetniške procese razglasila, potrdila in podpisala, da je postopek za beatifikacijo škofa Antona Martina Slomška uspešno končan.** Tako je izpolnjena obljuba in zaobljuba, ki jo je dal sveti oče na vseh treh mestih ob svojem obisku v Sloveniji, maja 1996. Da, zagorele so vse zelene luči za beatifikacijo, za razglasitev prvega slovenskega svetnika pred vesoljno Cerkvijo. Na neki način bo razglašena svetost slovenskega naroda. Brez dvoma ima naš narod svoje svetnike, o tem ne dvomimo, vendar bo s Slomškovo beatifikacijo do sedaj anonimna svetost naroda dobila svojo vesoljno dimenzijo. Te potrditve pred vesoljno Cerkvijo smo potrebni posebej v času priprave na slovensko sinodo oziroma že sedaj v sinodalnem dogajanju v Sloveniji kot pripravi na vstop v tretje tisočletje.

Z beatifikacijo služabnika škofa Slomška bomo dobili potrditev pred vesoljno Cerkvijo, da je slovenski narod v svojih koreninah zdrav narod, sposoben dati svetnika, sposoben krščanskega in evangeljskega heroizma, z vsemi duhovnimi, moralnimi, kulturnimi in nenazadnje pravimi narodnostnimi vrednotami. Z beatifikacijo Slomška bomo dobili svojega stalnega domačega zaveznika pri Bogu. Priprošnjika iz svojih vrst. Vsem velikega vzornika v osebni in občestveni življenju. Z razglasitvijo častitega služabnika škofa Slomška za blaženega bo končan proces, ki se je začel že leta 1925 in je trajal s krajšimi ali daljšimi premori ali prekinitvami vse do danes, to je dobrih 70 let. Te prekinitve so bile zaradi 2. svetovne vojne in poveljnih razmer, deloma pa tudi zaradi sprememb v postulatori ali na škofijskem sedežu in podobno. Vsem dosedanjim postulatorjem in vicepostulatorjem doma in po svetu, posebej še sedanjemu postulatorju, prelatu Maksimilijanu Jezerniku in vicepostulatorju doktorju Marijanu Turnšku se iskreno zahvaljujem v svojem imenu in v imenu vse škofije. Oba imenovana sta bila v petek navzoča pri tej slovesni seji.

Po tem slovesnem in zgodovinskem dogodku v Rimu, v Vatikanu, nas vodi pot k dogovoru o času, kraju in načinu beatifikacije. To bo vsebina pogovorov slovenske škofovske konference, se pravi vseh slovenskih škofov, voditeljev ali zastopnikov slovenske države in seveda državnega tajništva v Vatikanu oz. dogovora s samim svetim očetom, ki mu je Slovenija zelo pri srcu, saj se svojega obiska pogosto spominja.

Na razširjeni seji tajništva slovenske sinode smo

sklenili, da bomo beatifikacijo škofa Slomška vključili, kar se največ da, v pripravo na slovensko sinodo vsega naroda, kajti Slomšek ni le svetnik mariborske škofije. Je sicer svetnik iz naše škofije, v resnici pa je svetnik za ves slovenski narod. Zato ga lahko v tem drugem primeru, ko se vsa Slovenija pripravlja na svojo sinodo in na vstop v tretje tisočletje, toliko bolj vključimo v našo redno in izredno pastoralno dejavnost.

Ob koncu tega veselega sporočila vas, spoštovani rojaki, v domovini in po svetu, pristrčno pozdravljam s Slomškovim pozdravom: „Vrli sinovi in hčere matere Slave, Bog naj bo z vami.“

Dr. Franc Kramberger
mariborski škof

Obsijan z zarjo blaženih škof Anton Martin Slomšek bo kot prvi Slovenec uradno prištet zboru blaženih

Petek, 3. julija, leta Gospodovega 1998, bo med Slovenci doma in po svetu zapisan s posebnimi črkami: postopek za razglasitev mariborskega škofa Antona Martina Slomška za blaženega je dosegel zadnjo stopnjo in potrditev. Zbor kardinalov (konzistorij) na vatikanski Kongregaciji za zadeve svetnikov je ob navzočnosti papeža Janeza Pavla II. potrdil čudež po Slomškovem posredovanju. S to uradno potrditvijo je končan dolgotrajni postopek (v Slomškovem primeru se je začel v letu 1926, uradno pa leta 1936) in nagrajen trud mnogih, ki so molili, delali in se trudili, da bi ta slovenski velikan duha dosegel čast oltarja. To je zadnji odlok pred razglasitvijo za blaženega. Upamo, da bomo kmalu izvedeli tudi datum in kraj, kjer se bo to zgodovinsko dejanje izvršilo. Na konzistoriju so bili navzoči tudi mariborski škof dr. Franc Kramberger, Slomškov naslednik, in postulator postopka dr. Maksimilijan Jezernik ter njegov namestnik (vicepostulator) dr. Marijan Turnšek. Tokratni konzistorij je obravnaval 13 odlokov Kongregacije za zadeve svetnikov, med njimi pet odlokov o priznanju čudeža (sem sodi odlok o Slomšku), eden o priznanju mučeništva (kardinala Stepinca) ter sedem odlokov o priznanju junaških kreposti kandidatov za blažene. Vesela novica je v hipu obkrožila Slovenijo in slovenske skupnosti v svetu. Povsod se veselijo velikega dne, ko bo papež Janez Pavel II. slovesno razglasil Antona Martina Slomška za blaženega in ga bomo častili na naših oltarjih. Upajmo, da bo to dejanje papež opravil na slovenskih tleh.

DR. JANEZA JANEŽA NA OLTAR!

Župnik Janez Grebenc iz župnije Sv. Helena-Dolsko je poslal delegatu Jožetu Škerbcu pismo, v katerem med drugim piše:

„Vse kaže, da je dr. Janez Janež novi slovenski svetniški kandidat, ki je še kako usodno povezan z mnogimi Slovenci v Argentini, saj je z njimi delil usodo begunstva, vračanja in rešitve, pa tudi kot zdravnika so ga mnogi poznali. Žal mi zanje ne vemo, zato Vas prosimo, da vsebino pričujočega pisma objavite v časopisu in reviji, ki doseže Slovence v Argentini, s prošnjo, da nam pošljejo svoja pričevanja ali spomine na dr. Janeža. Pomembni so tudi morebitni dokumenti, ki so kakorkoli povezani z njim, vsaj kopije ali sporočila o njih. Seveda pa je dragocena tudi vsaka fotografija, pismo ali vsaj zapis v njegovem rokopisu. Ko bo snemanje filma, ki ga zelo resno pripravljamo, v teku, bo del tega filma posnet tudi v Argentini med ljudmi, ki so dr. Janeza Janeža poznali, bili z njim kakorkoli povezani. Pomembni so tudi drobni spomini na dogodke, preživete ali doživete z njim - tudi tisti zabavni, razigrani...“

Prosimo vse, ki ste dr. Janeža poznali, z njim sodelovali, potovali

Spoštovani!

Oglašamo se Vam iz župnije Sv. Helena - Dolsko pri Ljubljani. Gotovo Vam bo bliže, če povemo, da je to župnija, v kateri je bil rojen in krščen prvi slovenski laični misijonar zdravnik dr. Janez Janež. Kot zdravnik kirurg je 42 let deloval med Kitajci in jim posvetil svojo ljubezen in znanje. Razdajal se je najbolj potrebnim z vso nesebičnostjo zdravnika kristjana. O tem priča tudi nagrada, ki jo je vlada države Tajvan 18. aprila 1998 - torej 8 let po njegovi smrti - podelila njemu kot misijonarju ljubezni in največjemu dobrotniku kitajskega naroda. Prilagamo fotografijo, na kateri sprejema p. Felice Check, kamilijski duhovnik v bolnišnici Sv. Marije v Lotungu, to nagrado v Janeževem imenu, ob njem pa so najožje Janeževe sodelavke - njegove instrumentarke v operacijski sobi (Fotografijo objavljamo na drugi strani platnic).

Ob 5. obletnici smrti smo mu 5. oktobra 1995 v rojstni župniji postavili spomenik, delo akademskega ki-

parja Evgena Guština. V župniji preurejamo staro mežnarijo v Janežev dom, hišo, kjer bo zbrano in razstavljeno gradivo o življenju in delu naše ga velikega rojaka. Pripravljamo tudi knjigo o župniji in misijonarju Janežu, z založbo Družina pa sodelujemo v projektu priprave za snemanje dokumentarnega filma o dr. Janežu.

Z veseljem in ponosom lahko povemo tudi, da je metropolit, nadškof dr. Franc Rode že poslal pobudo škofovski konferenci na Tajvan, da začne postopek za Janeževo beatifikacijo. Zanj molimo in se mu proročamo prepričani, da pri Bogu prosi za nas.

Prosimo vse, ki ste dr. Janeža poznali, z njim sodelovali, potovali

Kaj nam zagotavlja Marijina nebeška slava

ENA IZMED NAS

Morda je danes marsikomu težko najti pravo razmerje do Marije. Vzrok so največkrat po-božna pretiravanja in osladnosti, ki se jih nabožni pisci in pridigarji niso vedno izogibali. Vzrok je verjetno tudi hladni teološki racionalizem, ki bi najraje spre-menil v abstrakcije vse krščanske resni-ce in tudi lik Kristusa. Abstrakcije pa ne potrebujejo matere, kot pravi Karl Rah-ner.

Če hočemo torej najti pravi odnos do Marije, če hočemo, da nam bo njen zgled še danes govoril, jo moramo spoznati tako, kot je v resnici bila.

Marija je bila izredno preprosta, nje-no življenje zelo navadno. Ne mislimo, da so si čudežni dogodki sledili v nje-nem življenju, da jo je Bog razsvetljeval ob vsakem pomembnejšem doživetju. Bila je „brezmadežno spočeta“, kot je rekla Bernardki v Lurdu, toda ona tega ni vedela. Šele ko je prišla v nebesa, je zvedela za vse čudovite darove, s kate-rimi jo je Bog obdaril. V svojem zeme-ljskem življenju pa je Marija živela iz vere.

Z duhom in srcem živi v svetu stare zaveze. Ena glavnih misli te dobe pa je, da se Bog razodeva v zgodovini, da svoj načrt odrešenja uresničuje po zgo-dovinskih dogodkih in da njegovo voljo spoznavamo po znamenjih, ki nam jih pošilja iz dneva v dan. Biti prepričan, da kljub vsemu uresničuje svoje odreše-nje, biti prepričan, da mi govori po vsakdanjih dogodkih in po ljudeh, ki jih srečujem, videti božjo roko nad splo-šnim dogajanjem in nad mojim življen-jem, to pomeni verovati v starozavez-

nem smislu. Tako je verovala Marija.

Po znamenjih, ki jih je Bog pošiljal, je spoznavala božjo voljo, iz njih je razbrala, kaj Bog od nje pričakuje in kakšno vlogo ji daje v načrtu odrešenja. Ta znamenja v njenem življenju in v življenju njenega Sina pa so bila silno skromna: nenavadno Jezusovo rojstvo, obisk Modrih z vzhoda, Simeonova pre-rokba v templju in napoved prihodnjih bolečin.

Marija je premišljevala ta znamenja

v svojem srcu. Polagoma je spoznavala pomen dogodkov in skrivnost svojega Sina. Vera zanjo ni bila nič lažja kot za nas, nasprotno, bila ji je težja. Ne mislimo, da so se v Jezuso-vih otroških letih vrstili čudeži, kot to pripovedujejo legende; ne mislimo, da je božanstvo kar žarelo iz njega. Marija je morala imeti močno vero, da je v tem otroku, ki je bil sad nje-nega telesa, ki ga je dojila, ki ji je bil podoben, ki se ni v ničemer razlikoval od drugih otrok na vasi, videla tudi svojega Gospoda in Boga. Bližina z Jezusom, ki v tridesetih letih življenja v Nazaretu ni storil nič izrednega, da bi kdo la-hko spoznal njegovo božanstvo, je terjala od Marije večjo vero, kot jo Bog zahteva od nas.

Ali ne bi bilo prav, da bi si slovenski kristjani vzeli za zgled Marijino vero in zaupan-je? Da bi v vseh zgodovinskih procesih, pa naj si bodo še tako boleči, videli božjo roko in uresničevanje skrivnosti načr-tov nebeškega Očeta?

MILOSTI POLNA

Morda je globoko v svojem srcu vsak človek prepričan, da obs-taja, da mora obstajati čisti ženski lik, žena brez madeža, vsa sve-tla in prosojna, polna miline in dobrote. To je ideal matere, ki ga nosimo v sebi. Želimo si, da bi bila naša mati taka, in zelo smo srečni, če lahko ugotovimo, da se temu idealu približuje. Morda na-vsezadnje tudi fant išče v svojem dekle-tu čisto in dovršeno ženskost, pomlaje-ni lik matere. Ta težnja pa se presene-tljivo uresničuje v podobi Marije, Jezu-sove matere.

Morda nam je ravno zaradi tega teženja k idealni ženskosti Marija tako daleč. Morda si jo ravno zato težko predstavljamo drugače kot kip, podobo ali medaljo. In vendar je bila Marija ženska iz krvi in mesa. Nevesta, žena, mati, vaščanka, sosedka z zelo navad-nim življenje. Od petnajstletne zaro-

ga pripravljeni pokazati (za knjigo in film), ali podariti za njegovo spomin-sko sobo v župniji, bo za nas drago-cenost.

Vse naslovite po pošti ali faksu na naslov:

ŽUPNIJSKI URAD SV. HELENA -
DOLSKO, KAMNICA 20, 1262 DOL
pri Ljubljani, Slovenija,
tel/fax 061 647-258

Hvaležni za vsako sporočilo Vas iskreno pozdravljamo.

Jože Grebenc, župnik

ali doživeli njegovo pomoč ali spod-budno besedo kot bolniki - pišite nam o tem. Vsako, še tako drobno in na videz morda nepomembno priče-vanje je za nas zelo dragoceno kot priča njegovega življenja in dela. Če-tudi bi bili nevešči pisanja v sloven-ščini, nas to ne bo motilo. Pomem-bno bo vsako Vaše sporočilo, more-bitne fotografije ali dokumenti ali pa vsaj kopije oziroma sporočilo o tem, da jih imate. Tudi kakšen predmet, ki Vas povezuje z misijonarjem, pa ste

členke do matere obsojenca na Kalvariji nam evangelij pove zelo malo; prikaže jo kot preprosto ženo, ki je blizu ljudem, ker je vsa odprta Bogu, kot ženo, ki ji je Bog odkazal izredno mesto v načrtu odrešenja. Ko je Marija prala plenice ali ko je šla na trg, ni imela na glavi svetniškega sija. Bila je ena izmed takih mladih žená, kot jih še danes lahko vidimo na Vzhodu. In vendar je angel tej preprosti ženi rekel „milosti polna“.

Tu je eden od tistih nedoumljivih paradoksov krščanstva, ki najgloblje težnje duha in najbolj davne mite, speče na dnu človeške zavesti, uresničuje v zgodovinskem, v človeškem. (Že zaradi tega krščanstvo ne more umreti.) Tako je krščanstvo uresničilo pralik žene in matere v izraelski deklici, v Mariji.

Ob oznanjenju ji angel pravi „milosti polna“. Kakšen izraz! Kdo ni srečal človeka, v katerem je zapazil to milostno prvino? V njegovem pogledu je neka svetloba, v njegovem značaju neka ubranost, iz njega veje neka dobrotá, ki je ne srečamo pogosto. Tak človek nima nobene volje, da bi drugim gospodoval. Daje vtis, da biva zastonj. Da je tu samo kot dar za druge. Od drugih noče ničesar.

Brez dvoma je bila Marija taka že po svojem značaju. Brez dvoma je bila že po naravi polna milosti. Vendar je v njej še nekaj več. Cerkev je vedno čutila to, kar je pred sto štiriinpetdesetimi leti razglasil papež Pij IX., da je bila Marija od svojega spočetja prosta madeža izvirnega greha zaradi Kristusovega zasluženja. Se pravi, da je bila Marija prosta tiste skrivnostne krivde, ki se v njeni moči zapiramo vase, iščemo sebe, molimo sebe. Tiste krivde, ki zastruplja naša razmerja z Bogom in s človekom. Marija je bila od prvega trenutka svojega življenja vsa prosojna in urejena, popolnoma odprta Bogu in človeku.

Ne mislimo, da to Marijo odtujaše od nas. Že po naravi so „milostni ljudje“ silno priljubljeni, blizu drugim, polni razumevanja za sleherno človeško zablodo in stisko. Če pa je kdo še prost - kot je to Marija - tiste temeljne zmedenosti in zakrknjenosti, ki ji pravimo izvirni greh, potem to pri njem še posebej drži. To, kar nas odtujaše drug drugemu, je greh. Greh kvári naše medsebojne odnose. Greh nam brani, da bi se med seboj razumeli. Milost, dobrotá, notranja urejenost - to nas druži, to nas zbližuje, to nam odpira srce in duha, da razumemo sočloveka in ga ljubimo. Marija nam je zato tako blizu, ker je polna milosti.

PO NJENI POTI

Kako dolgo in nepredvidljivo pot je prehodila Marija od trenutka, ko jo je Bog pridružil načrtu odrešenja, pa do njenega odhoda s tega sveta! Po podobni nepredvidljivi poti mora iti vsak, kdor hoče biti Jezusov učenec.

Marija je živela v izrednem trenutku zgodovine. Ljudstva so čutila bližnjo polnost časov; najbolj tenkočutni so razbirali znamenja prihajajočega odločilnega dogodka. Marija se je pripravljala nanj s premišljevanjem in molitvijo. Bila je vsa odprta za prihajajoče, popolnoma na voljo Bogu. Tako se je pridružila hrepenenju svojega ljudstva in splošnemu pričakovanju človeštva.

Ko ji je Bog ponudil, da postane mati objubljenega Odrešenika, je to z gosposko privolitvijo sprejela. Potem pa se je prepustila božji volji, ki jo je vodila po nepredvidljivih potih. Verjetno je bila tudi ona pod vplivom splošnega mnenja in si je predstavljala Mesija kot kralja, kot nepremagljivega vojskovodja, ki bo vrgel iz dežele tujega zavojevalca. Verjetno je z vprašujočim pogledom spremljala tako paradokšno uresničevanje mesijanskih napovedi.

Ni ji bilo lahko hoditi po poti vere. Ni vsega takoj razumela (Lk 2,50). Samo v premišljevanju in molitvi je spoznavala pomen nekaterih dogodkov: na primer to, da so bili začetki mesijanske dobe tako skromni, ali to, da jo je Jezus med svojim javnim delovanjem držal nekako ob strani. To jo je gotovo bolelo. Vendar je vse to sprejemala in se je očistila preveč zemeljskega gledanja zopet približala Jezusu.

Pot jo je vodila do Kalvarije. Tam je našla svojega Sina. Spremljala ga je z vsem sočutjem. Tam jo je ranil meč bolečin, kakor ji je bilo napovedano. Tam je doživela svojo smrt in privolila v odrešenje, ki se je dopolnilo drugače, kot si je sprva predstavljala.

Marija je edina od svetih žena, ki na velikonočno jutro ni šla h grobu. verovala je brez prikazovanj. V njej se je združilo vse upanje in ves vzlet mlade Cerkve. V dvorani zadnje večerje je družila apostole in z molitvijo privabila ogenj Svetega Duha na apostolsko skupnost.

Marija je žena, ki si jo je edini Sretnik izbral za sebi primerno pomočnico. Postavil jo je na stičišče, kjer se križata vertikala in horizontala, tja, kjer se uresničuje sprava med Bogom in ljudmi. Tudi kristjan mora ostati na tej točki s Sinom in Materjo. Tako združuje

obe razsežnosti. Če se usmeri samo na vertikalo, potem dejansko beži, hoče uiti navzgor. Če se ustali na horizontali, potem ostane na površju. Ostati na stičišču med obema razsežnostma pomeni ostati na mestu, ki je edino učinkovito. To stičišče je križišče, je križ.

Da si je Kristus pri svojem odrešenjskem delu hotel pridružiti ženo, pomeni, da učlovečenje božjega Sina potrebuje žensko telo, da trpljenje kliče po sočutju (Kol 1,24), da seme ne more vzkliti brez zemlje, ki ga sprejme, da se Gospodova vrnitev v slavi pripravlja v porodnih bolečinah zgodovine.

Bog se ni bal za svojo slavo, ko si je z božansko preprostostjo za delo odrešenja poiskal človeško pomočnico - Marijo. Brez njene navzočnosti pri odrešenju naša pot ne bi bila mogoča. Ona je prva, ki je šla po poti vere. S tem nam je odprla pot.

V NEBEŠKI SLAVI

Marijina podoba ne bi bila popolna, če bi jo gledali samo v njenem zemeljskem življenju. Krščansko izročilo, potrjeno s slovesno izjavo nezmotljivega učiteljstva, nam govori tudi o Mariji v nebeški slavi.

Marija ni samo judovska žena, ki je ponižno in preprosto sprejela božjo ponudbo in postala Odrešenikova mati; Marija ni samo skrbna in včasih zaskrbljena mati, ki težko žrtvuje vsa zemeljska pričakovanja (Mk 3,31-35); Marija ni samo mati na smrt obsojenega, stojičja poleg križa, ki prav tako kot njen Sin ne razume, zakaj jo je Bog zapustil (Mt 28,46); Marija ni samo toplo središče mlade krščanske skupnosti in zvesti spomin na Jezusove besede in dejanja po njegovem odhodu k Očetu. Marija je tudi žena, ovita v sonce, z mesecem pod nogami, z vencem dvanajstih zvezd, kot jo je videl sveti Janez v Razodetju. Je dovršena podoba novega človeka, poveljučana v svoji duši in svojem telesu.

Če nam je lahko v oporo Marijino zemeljsko življenje, ko vidimo, kako je morala v veri sprejemati dogodke, ki jih ni razumela, nam mora biti njena sedanja slava v veselje in upanje.

V našem času se človek močno zanima zase, in sicer ne samo, kolikor je misleči duh, sposoben spoznavanja in napredovanja, temveč tudi kolikor je telo, kolikor je zemeljska usoda, vezana na bomo in ogroženo telesnost. Koliko nege in skrbi, koliko časa in denarja

porabi danes človek, da bi telesu ohranil zdravje, lepoto in mladost!

Ali današnji človek zares ljubi svoje telo? Brez večjih pomislekov streže njegovim muham in poželenju, toda v resnici svojega telesa ne ljubi, nad njim obupuje in ga prezira. Mar verjame, da je namenjeno za kaj drugega, kot za to, da gnije v zemlji? Mar je prepričan, da je sposobno in vredno piti čašo večnega življenja?

In kaj pravi krščanstvo? Zatrjuje nam, da se je ene izmed nas, ki je človek kot mi, že polastila božja slava in jo spremenila; spremenila in napolnila njeno dušo z neizmerno božjo svetlobo ter dala njenemu telesu trdnost in sijaj, prosojnost in globino, kot jih vidimo pri nekaterih telesih, ki sta jih naslikala Botticelli in El Greco. Da, krščanstvo nam pravi, da je bila Marija, potem ko je dokončala tek zemeljskega življenja, s telesom in dušo vzeta v nebeško slavo, in da je k isti slavi poklican sleherni človek. O, velika čudovita vera, ki nam zagotavlja, da bo tudi naše telo deležno večnega življenja! Se nam zdi to nemogoče? Seveda, ko nam od vsepovsod dopovedujejo, da je smisel našega življenja pač smrt in uničenje; ko smo vzgojeni v duhovni plahosti, brez vsakega miselnega poguma. Zato se nam zdi vse to prelepo in preveliko. Ker nam manjka junaštva duha, raje verjamemo, da smo narejeni za to, da plesnimo in gnijemo v blatu, iz katerega smo vzeti. Morda bo kmalu prišel čas, ko bo človek zavrgel to filozofijo plazilcev in pustil govoriti svoje srce, ki terja nesmrtnost, ki ve, da nismo ustvarjeni za smrt, marveč za življenje.

Marijina nebeška slava nam zagotavlja, da zadnji cilj našega duha ni uničenje, da zadnji cilj našega telesa ni strohnitev, temveč polnost veselja pri Bogu, večna radost pred njegovim obličjem.

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA AVGUST

Splošni: Da bi Sveti Duh vzbujal v svetu pristne in vesele priče živega Boga.

Misijonski: Da bi sredstva družbenega obveščanja postala povsod žarišče evangelija.

Slovenski: Da bi slovenska javnost spoznala velikanski pomen religiozne vzgoje pri katehezi in verskem pouku v šoli.

Svetniki nas uče živeti

**Sv. Alfonz Marija Ligvorij, škof in
cerkveni učitelj (1696-1787)
1. avgust**

Je zavetnik spovednikov in moralistov. Ko je odkril zapuščenost in nevednost ubogih, se jim je posvetil s svojimi sobraty, ki so ustanovili „družbo presvetega Odrašenika“. Proti janzenistični strogosti je prihajal z božjo ljubeznijo odpuščanja. Njegov učenec Klemen Dvoržak je dal tega duha našemu Baragu. Danes bi se mu morali priporočati, da ne bi v moralnem pogledu zapadali ostrosti in pretiranosti, pa tudi ne laksizmu, moralni razpuščenosti. Božje zapovedi so vekovite, človekova vest ostane, greh obstaja, obstaja pa tudi nedoumljiva božja ljubezen, ki se z odpuščanjem razdaja v spovednicah. Danes nam je potrebna krščanska dozorelost, da ne odpademo od evangelija in da ne zapademo poganstvu. Vpraševati se moram: Ali imam prav oblikovano vest, se lovim za nedognanimi novotarijami ali se držim učiteljstva Cerkve, sem v svojem moralnem čutenju in življenju lahko miren, da sem na pravi poti. Veliko je namreč miselnih zmot in moralnih zablod.

**Sv. Janez Vianney, duhovnik
(1786-1859)
4. avgust**

Znan je kot arški župnik, ki je s svojo preprostostjo in gorečnostjo kot spovednik, pridigar in spokornik privedel mnogo ljudi h Kristusu. Tako težko se je učil, da so predstojniki imeli velik pomislek, če naj ga posvete v duhovnika ali ne. Pa je potem iz molitve in pokore dobil znanje dušnega pastirja brez primere. Poznan je bil kot neutrudden spovednik od jutra do noči. In videl je v dušo, sam povedal grehe tistim, ki si jih niso upali povedati ali so jih pozabili. Živel je zelo spokorno, živel z zavestjo božje pričujočnosti, imel moč spreobračanja. Doživljal je huda obrekovanja, a živel je mirno pred svojim Bogom.

**Jezusova spremenitev na gori
Tabor
6. avgust**

Jezus je šel zvečer molit na goro

Sv. Janez Vianney

Tabor z apostoli Petrom, Janezom in Jakobom. Apostoli so kmalu pospali, pa jih je prebudila silna svetloba. Jezusovo božanstvo se je pokazalo navzven. Njegov obraz se je zbleščal kakor sonce in njegova obleka je bila bela kakor luč. Z njim sta se pogovarjala Mojzes in Elija. Jezus je to dopustil, da je apostole utrdil v veri v njegovo božanstvo, da so mogli vzdržati v katastrofi velikega petka. Vsi bi se morali truditi za to, da bi prišli v asketskem in molitvenem življenju do pridobljene kontemplacije - bogozrenja. To ni privilegij bogomiselnih redov, dasi so oni prvi k temu poklicani. Vsaj za to pa se moramo truditi, da bi trajno živeli v božji pričujočnosti, četudi nam je vse zagnjeno z zagrinjalom vere, da bi mogli vsak čas reči Bogu: v posvečeni hostiji si, pri meni si, v meni si, nekoč pa te bom gledal iz obličja v obličje.

**Sveta Klara, devica
(1193-1253)
11. avgust**

Grajska gospodična, lepa, nadarjena, izobražena, bogatega snubca ima. Kako se ne bi vzdignil ves klan z močnim stricem Monaldom na čelu, ko je snubca odklonila: 19. marca 1212 je pobegnila od doma in se zatekla k

Františku Asiškemu. On ji je ostrigel lase, ona je odložila razkošno obleko in za vedno oblekla raševino. Nastal je drugi ženski red sv. Františka. Vsa pri-govarjanja niso zalegla. Za njo sta prišli še 2 sestre, teta in nazadnje še mati - vdova. Kaj govori zgled uboge svete Klare današnjim krščanskim dekletom in ženam? Še kaj več kot neko obliko skromnosti v načinu življenja? Vsaj to, naj v duhu ubožstva hodimo za Jezusom.

Sveti Maksimilijan Kolbe,
duhovnik (1894-1941)
14. avgust

Minoritski duhovnik sv. Maksimilijan Marija Kolbe se je rodil 7. januarja 1894 v Zdunjski Voli na Poljskem. Že v mladosti je začutil potrebo, da bi pomagal premagovati slabosti in odpravljati zmo-te, ki sta jih bila polna svet in tudi Cerkev. Odločil se je, da bo z vsemi svojimi močmi delal za to, da bodo ljudje spoznali svoje zmo-te in se odločili za pravo življenje.

V Rimu, kamor je prišel izpopolnit svoje znanje, je 16. oktobra 1917 ustanovil marijansko gibanje Vojska Brez-madežne. Okrog Brezmadežne je hotel zbrati vse kristjane, ki so pripravljeni oznanjati krščanstvo na nov način. V dogmi o Marijinem brezmadežnem spočetju je videl predvsem resnico, ki naj bi prežarjala življenje kristjanov, da bi si v tesni povezanosti z njo, materjo in srednico vseh milosti, prizadevali pripeljati vse ljudi na pot svetosti, na pot proti Bogu. Kristjanom, ki hočejo doseči

Maksimilijan Kolbe

ta cilj, je predložil popolno posvetitev Brezmadežni - bili naj bi njena lastnina in orodje. To je lahko pravo izhodišče za življenje, združeno z Bogom, in za popolno razumevanje samega sebe kot uda Kristusovega telesa - Cerkve. Brezmadežno je postavil v središče svoje duhovnosti, apostolata in teologije. Ustanovil je Mesto Brezmadežne, Niepokalanov, kraj goreče molitve in zagnanega dela - šolo svetnikov, kakor se je sam izrazil. Iz tega mesta blizu Varšave je prihajalo na stotine izvodov različnega tiska. Njegovo delo je l. 1939 prekinila 2. svetovna vojna. V nekaj mesecih je bilo vse uničeno, on pa zaprt. 17. februarja 1941 so ga po mučenju na gestapu odpeljali v koncen-

tracijsko taborišče Auschwitz (Ošvi-en-cim). Tam je trpel približno dva meseca in pol. Z vero, upanjem in ljubeznijo je razsvetljeval ta kraj trpljenja, dokler se ni ponudil, da umre v bunkerju lakote namesto obupanega družinskega očeta. Ubit je bil z injekcijo fenola 14. avgusta 1941.

17. oktobra 1971 ga je papež Pavel VI. razglasil za blaženega kot spoznavalca vere, papež Janez Pavel II. pa 10. oktobra 1982 za svetnika kot mučenca. Slednji ga je večkrat predstavil kot zavetnika našega stoletja, saj se je vse življenje bojeval proti zlu, ki trpinči naš čas, in razglašal kot najvišji vrednoti resnico in ljubezen v imenu Brezmadežne, Matere resnice, Resnica pa je Kristus, Vir naše sreče.

VETRINJ

Totalitarni nagon uvožene ideologije je Slovincem 46 let preprečeval srečanja ob spominu na najbolj žalostne dogodke na usodnem Vetrinjskem polju v Avstriji. Kljub temu dogodek ni ostal pozabljen. Spremenjeni časi so omogočili množične ogledе polja, na katerem je zorela smrt za mnoge.

Letošnji obisk tragičnega kraja je bil že sedmi po vrsti: 23. maja so se ga udeležili sorodniki in znanci pobitih domobrancev, ki so s tega kraja odšli v smrt, ko so se z umikom iz Slovenije hoteli rešiti komunistične oblasti.

Osrednji dogodek letošnjega srečanja v Vetrinju je bilo somaševanje, ki ga je vodil dekan Anton Masnik iz Litije v navzočnosti 450 romarjev. V sočutni homiliji je obujal spomine na čas pred 53 leti, ko je bil tudi sam eden med 300.000 taboriščnikov, ki so pribežali iz Slovenije pred tisto svobodo, v kateri se je dalo nekaznovano moriti. Sam je imel srečo, da je pobegnil. Med drugim je v govoru omenjal mašo, ki jo je v taborišču daroval škof Rožman, in molitve, ki so se ves čas vdano dvigale k Bogu v vetrinjski Marijini cerkvi. Z vso resnobo so med somaševanjem romarji podoživljali bolečo zgodovino in med daritvijo izražali prizadeto občutje srca s predano molitvijo pred Bogom.

Pred odhodom s kraja žalostnega spomina so romarji opazovali zeleno polje, posvečeno s kratkim bivanjem tisočev pred kruto smrtjo. Organizatorji so udeležencem namenili nekaj resnih

MISLI, SKLEPI, OBLJUBE

Iz zakladnice Slovenskega katoliškega shoda

- **Ob zmedah in zablodah** našega časa in okolja je treba **skrbeti za zdravo rast naših družin, da se bodo v njih oblikovale zrele krščanske osebnosti**. Načela o družinskem življenju bodo naši starši, vzgojitelji, pripravniki za zakon in mladi sploh, zajemali **iz jasne nauka Cerkve**. (Sklep Č,1)
- **Pospeševali bomo velikodušno sprejemanje roditeljskega daru** v močnem in treznem **zaupanju v božje varstvo** in v soglasju z naravnimi omejitvami odgovornega očetovstva in materinstva. **Številne družine bomo spoštovali in podpirali**. Varovali bomo, da se ne izgublja **čut za materinstvo** in zavest o naravnem poslanstvu žene k vzreji in vzgoji otrok, kar naj bo res poglobljena skrb matere. Prikazovali bomo tudi neogibno potrebo po **prisotnosti in sodelovanju očeta** za celotno **rast otrokove osebnosti**. (Sklep Č,7)

GLASNIK

WILHELM HÜNERMANN

V deželi je vzplamtel plamen upora. Razširil se je po vseh mestih in vaseh med Danom in Bersabo. Povsod so ogorčeno govorili o novih zahtevah, s katerimi je Poncij Pilat, novi prokurator, ljudstvo do konca razkačil. Njegovi predniki so verskim čustvom svojih podložnikov vsaj nekoliko prizanašali. Novi deželni oblastnik pa je vse to, kar jim je bilo sveto, brezobzirno oblatil. Kot ljubljeneec vsemogočnega rimskega ministra Sejana, ki je izgnal Jude iz cesarskega mesta, je le-te tudi on iz vse duše preziral. Norčeval in rogal se je njihovim svetim nazorom in običajem. Iz obzirnosti do Judov so Rimljani do tedaj zagrinjali zlatega orla na svojih praporih, kadar so prihajali v Jeruzalem. Celo v denarju, ki so ga rabili v Judeji, ni bila vklesana cesarjeva podoba. Pilat ni nameraval nadaljevati politike svojih predhodnikov.

Ukazal je, da so kohorte ponoči vkorakale v mesto. Zjutraj so lahko Jude je občudovali na trdnjavi Antoniji v soncu se leskatajočega orla, zraven pa podoba cesarja Tiberija.

Ogorčeni nad tem javnim zasramovanjem so se tisoči napotili v Cezarejo, oblegali nekdanjo Herodovo trdnjavo, v kateri je tedaj bival Pilat, ter med neznanim hrupom zahtevali, naj odstrani zasovražene podobe.

Pet dni se niso premaknili niti za ped. Šestega dne pa jim je Pilat sporočil, naj se zbero na velikem hipodromu, kjer jim bo razglasil svojo odločitev. Ko pa so se tam zbrali, so prestrašeni opazili, da so obkoljeni. Tri vrste oboroženih legionarjev so jim zapre vsak izhod. Vendar niso odnehali. Tedaj je Pilat ukazal vojakom, naj potegnejo meče. Ko so Jude to slišali, so se vrgli na peščena tla in kričali, da raje umrjejo, kakor pa popustijo v stvari, ki jo ukazuje njihova postava. Deželni namestnik je besen stiskal pesti, vendar je moral spričo ljudske trmoglavosti končno popustiti in je dal iz Jeruzalema odstraniti rimska bojna znamenja. Sam pri sebi pa se je zaklel, da se jim bo za ta sramotni poraz ob prvi priložnosti kruto maščeval.

Ne dolgo za tem je spet razsrdil ljudske množice. Sklenil je, da bo svoje ime ovekovečil z gradnjo vodovoda, po katerem naj bi Jeruzalem dobival vodo iz Salomonovih ribnikov. Da bi uresničil svojo zamisel, je z grabežljivo roko globoko segel v tempeljsko zakladnico. Ko je prišel nadzirat gradnjo, so se Jude na smrt razjarjeni zbrali pred pretorjem in zahtevali, naj vrne naropano zlato.

Po vsej deželi so govorili o tem. V kočah, kanih in pod zakrpanimi beduinскими šotori se je v temnih očeh vžiga-

lo sovraštvo in togotne pesti so se dvigale k uporu. Toda zavest, da so nasproti temu samozvancu skoraj brez moči, je ljudstvo spravljal v obup. Hrepenenje po Mesiji, ki bo napravil konec tem ponižanjem, je bilo v teh težkih časih močnejše kakor kdaj koli poprej.

V tistih dneh najglobljih ponižanj, se je neka nova vest, ki je delovala kakor požirek osvežujoče pijače onemoglemu, širila po deželi. Ob vseh vodnjakih in počivališčih so si Jude z novim upanjem v očeh šepetali: „Pri Bethabari, ob Jordanu je vstal prerok, svetnik, ki je prišel iz puščave. Vsakomur brez prizanašanja pove resnico, tako poganom, kakor Izraelovim sinovom ter oznanja, da se bliža dan sodbe.“

Ljudje so trudoma drli k Jordanu, da bi videli in slišali božjega klicarja. Trgovci na bazarju so zaprli svoje prodajalne, obrtniki so zapahnili vrata svojih delavnic, kmet je popustil plug na polju, pastirji svoje črede. Iz vseh mest in vasi so romali k Jordanu, se radovedno drenjali okoli gorečega oznanjevalca, ki je stal ob obrežju oblečen v kameljo kožo in opasan z usnjenim pasom.

Puščavsko sonce je ožgalo njegov koščeni obraz. Preroški ogenj mu je sijal iz oči. Govoril je, kakor da bi goreči dihal puščave vel iz njegovega glasu. Po obrežju, kjer so se nastanile množice, je kakor neustavljivo grmenje odmeval njegov glas.

„*Sekira je že nastavljena drevsom na korenino.*

Drevo, ki ne rodi dobrega sadu, posekajo in vržejo v ogenj.“

23. maja 1998 se je na srečanju v Vetrinju zbralo 450 romarjev, sorodnikov in znancev pobitih domobrancev.

besed, v katerih ni bilo mogoče najti prave tolažbe. Slovenski vojaki, tako je bilo rečeno, so se tukaj pripravljali, da odidejo v Italijo. Brez panike, brez malodušja so čakali na odhod v preprisanju, da se kmalu vrnejo. V taborišču vetrinjske tragedije, ki se je končala 31. maja, sta vladala red in disciplina, da so jih angleški vojaki občudovali. Vsak dan so odpeljali dva tisoč petsto ljudi. Bili so izdani, zavestno, prikrito z lažjo. Šele med transportom so videli, v kakšno Italijo jih peljejo in kdo jih je prevzel. Nihče se ni opravičil, nihče nič pojasnil. - Pozabo naj bi preprečil načrtovan spomenik z napisom.

Majhno spominsko znamenje z napisom v latinščini, ob oltarju vetrinjske cerkve, ni sorazmerno s tragiko slovenskega naroda na tem kraju.

J.Č

S svojimi ostrimi besedami je zmedel farizeje, ki so si domišljali, da so že odrešeni. Tudi saduceje, njihove nasprotnike, ki so prišli, da bi se zabavljali nad tem posebnim, je Janez trdo prijel:

„Gadja zalega, kdo vam je zagotovil, da ubežite prihodnji sodbi? Obrodite vendar vreden sad spreobrnjenja. Ne govorite si: Abrahamu imamo za očeta; kajti povem vam, da more Bog iz teh kamnov Abrahamu obuditi otroke.“

In zopet zakliče vsem skupaj:

„Spreobrnite se, približalo se je namreč božje kraljestvo.“

Kakor puščavski vihar hamsin, je glasnikova beseda zaviharila v dušah, kakor požar na izsušeni stepi je vžgala srca. Hoteli so vsaj slišati o Mesiji. Uživali so, ko so poslušali o dnevu sodbe, ko bo strta moč ošabnih Rimljanov. Ko pa je gromovnik naznanil, da bo božja jeza zadela vse grešnike, tudi tiste iz Izraelove hiše, so se množice vrgle na kolena in obupno klicale:

„Kaj naj torej storimo?“

Odgovor je bil oster in neizprosilen kot udarec meča:

„Kdor ima dve suknji, naj ju deli s tistim, ki je nima; in kdor ima živež, naj stori enako.“

Moj Bog, kaj zahteva ta človek. Mar ni dovolj, če daješ od svojega preobilja? Puščavski pridigar ne zahteva poceni miloščine, zahteva brezobzirno delitev na polovico. Ena suknja zame, ena zate! Meni kos kruha, njemu prav tako! Kdo bi mogel spolnjevati tako težko zapoved?

Skupina mitničarjev se je, ne meneč se za vzvišene poglede farizejev, prerinila v ospredje. Ti, od vseh prezirani, so vprašali božjega glasnika:

„Učitelj, kaj naj storimo?“

Ljudstvo je napeto pričakovalo odgovor. Če je bil Janez že farizeje imenoval gadjo zalego, kako ostro bo šele prijel te ničvredneže, ki so, služeč Rimljanom, plenili svoje rojake. Toda opomin, sicer jasen in nedvoumen, je bil neverjetno blag. Iz glasnikovih ust so pričakovali sveto jezo, on pa mirno odgovarja:

„Ne terjajte več, kakor vam je določeno.“

Rimski vojaki, legionarji, so se pod jeklenimi šlemi počutili silno neprijetno. Jeruzalemski mestni poveljnik jih je poslal, naj pazijo na govornika in ga takoj primejo, kakor hitro bo rekel le besedo čez cesarja ali deželnega oblast-

nika. Ti robati možje pa so stali kakor preplašeni otroci pred mogočnim učiteljem. Vprašali so ga:

„In mi, kaj naj storimo?“

Množica je pridržala dih. Sedaj bo prav gotovo ostro obsodil poganstvo vsiljence in zahteval, naj zapustijo deželo, da bo ljudstvo spet deležno vseh svojih pravic. Toda tudi tokrat ni bilo čutiti v odgovoru nobenega sovraštva:

„Nikogar ne izsiljujte in ne varajte,

ampak bodite zadovoljni s svojo plačo!“

Nihče se mu ni upal upreti. Vse je prevzel svet strah. Neznosno jih je tlačilo breme krivde. Sem ter tja so nekateri začeli glasno priznavati svoje grehe. O, ko bi jih mogli odvreči kakor butaro, ki je ne moreš več nositi. Neki oderuh je kričal, da je dal vreči v ječo svoje dolžnike, drugi je priznal prešuštvo, grešnica svoje zavrženo življenje, mitničar zlorabo svoje službe.

Kot naraščajoča povodenj je govornika preplavljalo vsesplošno javno priznavanje grehov. Tedaj so vsi planili, kakor da bi jih zgrabila nadčloveška roka, k Jordanu in zahtevali krst za odpuščanje grehov.

Le farizeji se niso premaknili. V svoji zagledanosti vase niso priznali nobene krivde. Bledih obrazov so od strani zrli v moža, ki je Jude, mitničarje, vlačuge in pogane krščeval v isti vodi.

Naposled so celo vojaki odložili svoje plašče in stopili v vodo krščevanja.

Nekaj farizejev, odposlancev sine-drija - velikega zbora v Jeruzalemu, se je tedaj opogumilo. Ponosni na svoje uradno poslanstvo so stopili pred Krstnika in ga vprašali:

„Kdo si ti?“

Odgovoril je:

„Jaz nisem Kristus!“

Olajšano so zadihali, saj je bil ta trdi puščavski pridigar tako malo podoben Mesiji njihovih želja. Poizvedovali so naprej:

„Kaj torej? Si mar Elija?“

„Ne, tudi to nisem!“

„Ali si prerok?“

„Ne!“

„Kdo si, da bomo mogli odgovoriti tistim, ki so nas poslali. Kaj praviš sam o sebi?“

Pomolčal je za trenutek. Široko odprtih oči se je zazrl nekam v brezkončno daljavo. S popolnoma spremenjenim glasom je odgovoril:

„Jaz sem glas vpijočega v puščavi: zravajte Gospodovo pot, kakor je rekel prerok Izaija.“

„Tako torej? Da ni Mesija? Njegov predhodnik, njegov glasnik je!“ se je novica širila med ljudstvom. Vendar farizeji s tem odgovorom niso bili zadovoljni. Zato so nadaljevali z zaslisevanjem:

„Kaj torej krščuješ, če nisi ne Kristus ne Elija ne prerok?“

Janezov odgovor je bil skrivnosten:

„Jaz krščujem z vodo; med vami pa stoji On, ki ga ne poznate, tisti, ki pride za menoj in jaz nisem vreden, da bi mu od-

POGOVOR 98

Uvod, vprašanja in konec: Stane Snoj;
odgovori: DR. MARKO KREMŽAR

tisku'. V njej obravnavam katoliški družbeni nauk. Z razliko od drugih knjig podobne vsebine pa se ne lotevam snovi po temah, temveč zgodovinsko, v časovnem zaporedju. Gre za pregled cerkvenega socialnega nauka v zadnjih sto petdesetih letih.

Torej segaš v dobo pred okrožnico *Rerum novarum*?

V resnici pričujem s 'Staro zavezo', kjer najdemo prva izhodišča moralno utemeljenih družbenih smernic. Potem pa preskočim na manj poznane okrožnice Pija IX. okoli leta 1850. S temi se, po mojem mnenju, začenja obdobje sodobnega katoliškega socialnega nauka.

Ali ni nenavadno, da iščeš temelje krščanskega socialnega nauka v Stari zavezi?

Morda ni nenavadno, a menim, da je koristno. Spomnim se nasveta, ki sem ga slišal pred dolgimi leti. „Kdor hoče razumeti sedanost in predvidevati prihodnost, mora vedeti, kakšne strasti so pretresale svet pred tri tisoč leti, ker so iste prisotne še danes. Poznati mora ideje, ki so oblikovale družbo pred dva tisoč leti, ker je večji del teh živ še danes. Razumeti mora razloge, iz katerih so nastajala družbena ogrožja pred tisoč leti, ker mnoga od njih služijo še danes. Občutiti mora vsaj zadnjih sto petdeset let preteklosti svojega naroda, ker je za narod to še vedno 'danes'." Znani španski filozof Julian Marias pa je opozoril pred kratkim, naj bi izobraženec govoril z jezikovnim zakladom vsaj zadnjih sto petdesetih let in

znal v tem jeziku izražati tudi staro modrost. Modrost ne zastara.

Ali ne bo tvoja knjiga za nas, navadne bralce, preveč strokovna. če obravnava, kot praviš, manj znane cerkvene dokumente?

Ne boj se. Knjiga je pisana za naše razmere, to je za slovenske katoličane danes. Kar se pa 'manj poznanih cerkvenih dokumentov tiče', skušam z njo mi pokazati, da rastejo osnovne ideje, ki jih srečujemo kasneje v bolj znanih papeških okrožnicah, iz tradicije krščanskega moralnega nauka, ki je hkrati v bistvenem nespremenljiv, pa tudi dinamičen. Dotikam se tem iz nad 60 cerkvenih dokumentov. Ti so sicer nastajali kot odgovor na probleme svojega časa, a vsebujejo snov, ki je še vedno aktualna in zanimiva. Upam, da se mi je pri tem posrečilo nakazati tudi nekaj vzporednosti med cerkvenim naukom in dogajanji v naši polpretekli zgodovini, pa tudi drugje po svetu.

Upajmo, da dobimo kmalu kak izvod tudi sem, čez morje. Zdaj bi ti pa rad zastavil nekaj vprašanj iz slovenske sedanosti.

Kar vprašaj. Upam, da najdem odgovor.

Kako si razlagaš, da so verniki v Sloveniji glede komunistične revolucije in strahovlade, ki ji je sledila, še danes razdeljeni? Ali ni to nerazumljivo, če pomisliš, da je bila v teh letih Cerkev pri nas zatirana, njeno delovanje omejevano,

vezal jermen na sandali. On vas bo krstil v Svetem Duhu in z ognjem. Velnico ima v roki, da bo očistil svoj skedenj in spravil žito v svojo kaščo."

Janezov pogled se je ostro zavrtel v farižeje, ko je grozeče nadaljeval:

„Pleve pa sežgal z ognjem, ki nikoli ne ugasne."

Ni še docela zamrla njegova trda beseda, ko je pristopil mož v rdečem oblačilu in ga prosil za krst.

„Tega poznam, Jezus iz Nazareta je, tesarjev sin!" se je

neki možakar iz Kane obrnil k svojim znancom.

Janez je brez besede dolgo gledal prišleca. Pretresen do dna duše je spoznal, da je to On, ki ga je bil že pred rojstvom blagoslovil. Odgovoril je:

„Jaz bi se ti moral dati krstiti, pa ti hodiš k meni?"

Jezus mu reče:

„Pusti zdaj, kajti spodobi se nama, da spolniva vso pravico."

Odložil je vrhnje oblačilo, stopil v reko ter sklonil glavo, pripravljen sprejeti krst.

Iz razbeljenega neba je tedaj na srebrnih krilih priletel golob in obstal nad Odrešenikovo glavo; iz večnih višav pa je zadonel glas, ki sta ga edino onadva doumela:

„To je moj ljubljeni Sin, zelo sem ga vesel."

Prvič, odkar so angeli nad Betlehemom prepevali slavo, se je zopet odprlo nebo in Vsemogočni je priznal svojega večnega Sina.

Jezus je zapustil Jordan in odšel v puščavo, da bi se v tišini pripravil na svoje poslanstvo.

duhovniki zapirani, mnogi pobiti, cerkveno premoženje ukradeno, ti-soči vernikov preganjanih in pod različnimi pritiski? Kako je mogoče, da po vsem tem toliko vernikov, duhovnikov in celo kak škof še verjame režimski propagandi, na primer glede škofa Gregorija Rožmana? Ali je v Sloveniji sploh mogoče pričakovati boljših izidov pri volitvah, dokler se ne povečata idejna in zgodovinska jasnost med katoličani?

Natresel si kar nekaj vprašanj, kar je znak, da gre za tematiko, ki ni enostavna. Posebno, če gledamo na slovenske razmere iz daljave, je marsikaj res težko razumljivo. Mislim, da se je treba najprej vživeti v čutenje vernih rojakov tik po revoluciji, ko je bilo komunistično strahovanje na višku, da lahko razumemo nekatere posledice tega obdobja.

Kljub temu, da so bili mnogi verni rojaki zaprti in preganjani, niso reagirali vsi enako na pritisk, ki ga je nanje izvajal komunistični režim. Mnogi so živeli v prepričanju, da bo obdobje komunizma trajalo sto in več let. Pričeli

so iskati sožitja s sistemom tako, da bi obdržali svojo katoliško vero, pa popustili režimu v 'nebistvenem'. Kaj je bistveno in kaj ne, pa so si različni ljudje predstavljali različno. Eni so vztrajali v odločnem odporu do vsega vidnega pa tudi prikritega režimskega nasilja, drugi so se oklepali, na primer, nedeljske maše, tretji so vztrajali pri krstu ali pri verouku za otroke, manj jih je branilo moralni nauk Cerkve v celoti, še manj resnico o bližnji zgodovini, kot so jo poznali. Za marsikoga je bila to že 'politika', nekaj, kar naj bi bilo za kristjana neprimerno, če ne celo grdo in pregrešno.

Strah in nezaupanje sta odsvetovala pogovore o temah, ki so bile 'nevarne'. Starši niso pripovedovali otrokom, kaj so sami doživeli, da jih ne bi 'obremenjevali' in izpostavljali nevarnostim, otroci pa navadno nočejo biti različni od večine, to pa sta usmerjala režimska propaganda in šola. Mnogim vernikom verjetno ni prišlo na misel, da bi bilo dobro ime ljubljanskega škofa Gregorija zanje nekaj bistvenega. „Kdo ve, kaj je res?“ so si mislili in molčali, medtem ko je partijska propaganda blatila nasprotnike z izdajalci, oblastnike pa krasila z narodnimi barvami. Malokdo je ob tem pomislil, da je vsaka laž, četudi se nanaša na posameznika, za družbo razdiralna.

Nenadoma, za mnoge nepričakovano, je prišel propad komunizma in razpad države. Verniki so se po večini oddahnili. Kmalu pa je pričelo javno mnenje, ki so ga usmerjali bivši komunisti, presojsati totalitarne režim v vedno bolj milih barvah. To je prijalo enim, da so prikrivali svoja krivična dejanja, drugim pa, da so s tem opravičevali svojo šibkost v odnosu z režimom. Med takimi ni manjkalo tudi vernih ljudi.

Nekateri pa vendarle niso nasedali in so ostali pokončni tudi pod komunističnim režimom.

To je res, in vsa čast jim. Vendar, kdor je kdaj živel v policijski državi, ve, da je zelo težko biti vedno junak, in da je to privilegij

mučencev. Marsikdo, ki je živel pod komunisti 'pragmatično', pa bi zdaj vendarle rad dokazoval svojo neoporečno pokončnost, je pričel 'pragmatično' presojsati, da so imeli nekdanji totalitarci prav v tem in onem, kjer je morda sam kdaj popustil. Ker pa so taki pragmatiki po večini dobri ljudje, jim ni prijetno očitati, da njihovo mnenje ne odgovarja vedno resnici. Še vedno je med kristjani močno prisotno mnenje, da je bolj krščansko ljubiti preganjalca kot preganjanega, in da je potuha krivičniku izraz večje popolnosti kot svarjenje pred zмотo. Tako ostajajo med ljudstvom madeži laži, katerih se nihče ne loti, da ne bi prizadel tega ali onega „dobrega človeka“, morda soseda ali znanca. Da ostane pri tem neprizadeta marsikatera težka krivica starega režima, se takim ljudem menda ne zdi preveč hudo. In če ostane madež na že vsega hudega vajeni osebi rajnega ljubljanskega škofa Rožmana, mnogih rojakov ne pretrese. Saj so tudi sami vajeni prenašati krivice.

Tako nekako si razlagam razmere, glede katerih si mi zastavlja vprašanje. Seveda se bodo tudi te razmere počasi spreminjale s politično zrelostjo rojakov. Spremenili se bodo čez čas tudi volilni izidi, ki so vsa ta leta najbolj jasen izraz velike miselne zmede, ki vlada v Sloveniji. Vem, da odgovor ni izčrpen, a upam, da kaj takega tudi ne pričakuješ.

Pogosto je slišati in brati tudi med vernimi rojaki v domovini, da sta v revoluciji obe strani delali napake in da „so vsi enaki, eni in drugi“. Kaj bi odgovoril na tako mnenje?

Seveda delamo vsi ljudje napake in tudi med revolucijo ni moglo biti drugače. A če gledamo na izhodišča 'enih in drugih' v času revolucije, bomo videli bistveno razliko. Revolucija v Sloveniji ni bila komunistična „napaka“. Bila je njihova premišljena in zavestna odločitev, v skladu z marksistično ideologijo. Na krvavo revolucijo se je partija od vsega začetka pripravljala in ko jo je pričela izvajati, ni šlo za „napako“. Komunizem je zmotna in revolucija je zlo. Njihovi nasprotniki, demokrati, so gotovo delali napake, a samoobramba, ki ni bila napaka. To je človekova najosnovnejša pravica, ki jo mednarodni dogovori priznavajo tudi med vojno.

Zato ne drži, da bi bili v revoluciji obe strani enaki. Enačiti morilca z žr-

Spominska proslava v Našem domu San Justo, 28. junija 1998

Gozdovi so le majhen del celotne scene. Člani nekdanje partije predstavljajo danes gospodarsko najmočnejšo skupino v Sloveniji. Lahko bi rekli, da so edina gospodarsko-politična sila v državi. Obvladajo tudi večino medijskega in kulturnega prostora. Če so prej bili gospodarji Slovenije s politično prisilo, bi zdaj radi ohranjali večji del oblasti z gospodarsko močjo. Katoliška Cerkev je zaenkrat edina večja skupnost, ki bi lahko bila neodvisna od nekdanjih oblastnikov, a to le v primeru, da bi mogla spet razpolagati s svojim premoženjem. Če se nekdanji partiji posreči, da to prepreči, bo Cerkev vedno v stiski za sredstva, katera ji bodo posojale razne banke, ki so v rokah njenih nasprotnikov, ali pa država. Svobodne in pokončne Cerkve se nasprotniki bojijo. Če je ne morejo ukleniti drugače, poskušajo to tako, da jo spravijo v položaj dolžnika. Z gozdovi pa bi se Cerkev lahko oprostila finančnih obveznosti, ki jo težijo in bi svobodneje zadihala.

Kot člani Cerkve ne moremo in ne smemo prezreti priprav na sinodo, v kateri naj bi slovenski katoličani pregledali globoke vzroke in razloge za položaj, v katerem smo, in si nato zastavili naloge pri ohranjanju in poglobljanju življenja na pragu novega tisočletja. Kaj bi, po tvojem mnenju, mogli glede tega storiti mi v slovenski diaspori?

Na vsak način je naša dolžnost in pravica pri sinodi sodelovati. Ker je izseljenstvo eden od bolečih problemov naše narodne in verske skupnosti, bo sinoda o njem gotovo spregovorila. Več kot čudno bi bilo, če bi bilo pri tem slišati le mnenja iz očetnjave ne pa izkušenj in pogledov, ki smo jih v desetletjih nabrali rojaki v diaspori. Mislim, da se moramo vsi Slovenci sprijazniti z mislijo, da so glasovi iz zamejstva in iz zdomstva potrebni, če hočemo doseči polno ubranost našega narodnega in cerkvenega 'zbora'.

Kaj naj pri tem storimo? Prepričan sem, da bodo dušni pastirji poslali na sinodo svoje prispevke. Laiki naj bi posredovali misli in ideje izseljenkim duhovnikom, ki naj bi jih povzeli ter odpotali naprej. Vsak vernik ima tudi pravico, da lahko napiše in odpošlje svoje poglede naravnost na tajništvo sinode v Sloveniji, bodisi po pošti ali po Internetu na: sinodamail.rkc.si. Pri tem bi rad spomnil, da je bil 'II. katoliški shod Slovencev v Argentini leta 1987' nekak predhodnik sedanje sinode

in da so tedanji sklepi v marsičem lahko vreden doprinos pri iskanju sodobnih odgovorov na vprašanja, ki jih zastavlja sedanji čas.

Ali si to, kar svetuješ drugim, sam že storil? Kako nameravaš, če že nisi, sodelovati pri sinodi?

Vsaj poskušal sem. Na omenjeni naslov sem poslal nekaj misli.

Ali lahko poveš, kaj si pisal na sinodo?

Ker sem prepričan, da je za prihodnost slovenske Cerkve potreba ponovno ovrednotiti preroško osebnost škofa Rožmana, sem napisal o tem nekaj nisl. Dotaknil sem se tudi slovenskega demografskega problema, ki po mojem mnenju, pogojuje vsa ostala dušnopastirska in narodna vprašanja ali bolje, odgovore nanje, pa še odnosov med

V revoluciji sta obe strani delali napake?

Vsi so enaki, „eni“ in „drugi“?

slovensko državo in Cerkvijo, predvsem ob sedanjem trenju glede povračil pokradene cerkvene lastnine. Kot vidiš, nič novega, a vse to so problemi naše cerkvene in narodne skupnosti, ki verjetno skrbijo in prizadevajo večino od nas.

Za konec še osebno vprašanje, ki ga imam že dalj časa na jeziku. Pred leti je napisal dr. Dimitrij Rupel v svoji knjigi „Čas politike“, da sta pomladi leta 1991 ti in dr. Bernik v nekem pogovoru s tedanjim predsednikom vlade, Peterleto, menda govorila proti slovenski državni osamosvojitvi. Kasneje sta povzela isto 'informacijo', ob različnih priložnostih, tudi zakonca Hribar. Kaj je na tem? Zakaj nisi na to nikoli odgovoril?

Res se mi ni zdelo vredno odgovarjati dr. Ruplu, ki tistih čenč verjetno ne bi objavil, če bi premislil, kaj piše. Ker pa stvar že omenjaš, ne morem reči

drugega, kot da gre za izmišljotino. Rupel navaja nekaj, kar naj bi zvedel od nekoga, ki je baje vlekel na ušesa, kar naj bi se omenjeni trije pogovarjali. Po njegovem pisanju naj bi bila z dr. Bernikom mnenja, da je „osamosvojitve Slovenije tvegana“, da pa moramo doseči „privatizacijo podjetij“, kjer naj bi „črni direktorji“ zamenjali „rdeče“. Verjetno je kaj podobnega Ruplu res tvezil kak tovariš, ki je na pol slišal Bogve kaj, pa ni imel pojma, kako glede slovenske samostojnosti midva že od nekdaj misliva in čutiva. Ko bi avtor in njegov informator brala, na primer, tedanjo Demokracijo, bi lahko videla, kar sem izrazil o tem leto prej (8.5.90), povzeto v naslovu in natisnjeno čez dve strani: „**Narod, ki je vreden suverenosti, si jo vzame.**“ Vsak količkar trezen človek ve, da brez osamosvojitve tudi s privatizacijo ne bi bilo nič, tako da namišljeni razgovor nima nobene smisla. Ideja o zamenjavi direktorjev ene barve z direktorji druge barve pa spominja na marksistično miselnost. Po mojem mnenju naj bi privatizacija pomenila novo olastninjenje podjetij, na najširši možni osnovi. To je bila priložnost za resno družbeno reformo, kar je precej daleč od površne zamenjave direktorjev, pa tudi od sedanje privatizacijske prakse. Tudi o tem sem pisal že pred pomladjo 1991. Kot vidiš, nekateri ljudje še vedno niso posebno tankovestni, kadar gre za dobro ime bližnjega. Starih navad se je očividno težko otresti...

V zvezi z zgoraj omenjeno tvojo formulacijo o suverenosti naroda, kot jo je z velikimi črkami objavila tedanja Demokracija, sem že večkrat želel dobiti celoten pregled nad pisanjem slovenskih časopisov v dobi enega leta pred osamosvojitvijo o tej temi. Rad bi potrdil svoje osebno prepričanje, da noben drug slovenski politik ni tako krepko definiral svojega stališča kot ti. V to sem bil še bolj prepričan, odkar sem v tistih dneh poslušal magnetofonski trak o razpravljanju takratnega parlamenta, v katerem so vsi govorniki brez izjeme strašili z negativnimi gospodarskimi posledicami za Slovenijo, če bi se Slovenci odločili za osamosvojitve. Nihče od posnetih na trak, ki sem jih poslušal, se ni upal odkrito in jasno opredeliti zanj, še manj pa narod navduševati za ta korak.

Odpreti moramo pot resnici!

V spomin na poboj 10000 vrnjenih domobrancev leta 1945

Združenje ob lipi sprave je v nedeljo, 15. junija, pripravilo spominsko slovesnost v spomin na poboj 10.000 vrnjenih domobrancev leta 1945. Spominska slovesnost se je začela s sveto mašo, ki jo je v cerkvi Vseh svetih daroval ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Franc Rode, nadaljevala pa se je na Žalah pri Lipi sprave in Odrešenikovem znamenju. Slavnostni govornik je bil predsednik Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) LOJZE PETERLE, katerega govor v celoti objavljamo:

Ljubezen je ljubezen in resnica je resnica. O drugih zadevah govorijo druge besede.

Ne more biti svobode brez resnice, brez nje tudi ni mogoča sprava. O resnici se ne glasuje, o odnosu do nje lahko.

Pred vsako spravo je soočenje z resnico. Priznanje resnice odpira pot naprej. Noben napredek ni mogoč, dokler med nami besede ne bodo zaživele v njihovem izvirnem, nepotvorjenem smislu - enoznačno, brez interesne poljubnosti in trikov.

Slovensko vprašanje sprave je torej najprej vprašanje o odnosu do resnice. To ni zgolj osebno vprašanje tega ali onega, vprašanje ljubljanske pokrajine, vprašanje komunistične ali protikomunistične strani, to je vprašanje slovenske nacije, ki jo je razdelil in zaznamoval projekt nasilnega prevzema oblasti z revolucijo.

Če hočemo uresničiti predpogoj za svobodo, spravo in našo prihodnost, moramo odpreti pot resnici. To je naš moralni, intelektualni, politični in narodni dolg.

Kakršnakoli resnica že je ali bo še ugotovljena in kogarkoli zadeva - vzeti jo moramo nase, kot to stori zrel narod. Samo tako lahko vzpostavimo nujni lok, ki povezuje tisto, kar se je in kar se bo še zgodilo.

Pravijo, da se resnice ne da spreminjati. Nedvomno imajo prav. Nimajo pa prav, kadar nočejo razlikovati med zgodovino in zgodovinopisjem, med dejstvi in besedami o njih.

Če bi med dejstvi in besedami ne bilo razlike, kot jo je uvedlo partijsko zgodovinopisje, bi slovenski zgodovinarji ne dejali, da bo treba našo medvojno in povojno zgodovino napisati na novo.

Pomor v Rogu desetletja ni bil priznan kot dejstvo, o Kočevski reki smo govorili šepetaje, na Teharjah so na kosti tisočev leta in leta vozili odpadke. Do Kocbeka leta 1976 ni prodrlo na dan javno vprašanje: „Kako je bilo mogoče?“. Še te

dni lahko slišimo ljudi, ki pravijo: „Nismo vedeli, nihče nam ni povedal.“

Eno je zamolčanost, drugo so falsifikati ter številna sredstva, s katerimi je totalitarna oblast zgodovino prikrojila svojim potrebam in pripuščala v javno zavest, kar se ji je pač zahotelo.

Dolgo smo bili ujetniki črno bele slike zmagovalcev, ki so poznali samo „naše“ in „sovražnike“. Za drugačnost, kaj šele za tiste odtenke mišljenja, čustvovanja in ravnanja, ki se zgodi lahko samo v območju človeškega, se pravi osebnega, ni bilo prostora.

Dar razlikovanja pri nas ni imel domovinske pravice. Tisti dar, ki nam omogoča razlikovanje med demokratičnimi in nedemokratičnimi nagibi, med domovinsko ljubeznijo in revolucionarno voljo, med resnično in taktično kolaboracijo, da razumemo moč inštitucije in moč posameznika v vojni vihti itd.

Zamisel nove demokratične in pove-zave Evrope temelji na spravi. „Nikoli več vojne“, so dejali najprej Francozi in Nemci. Besede so vzeli zares in uspeli.

Pri nas je drugače. Pri nas je nosilec starega reda resnica še vedno sumljiva in seveda nevarna. Prizadevanja za resnico označujejo kot klic po revanšizmu.

Ker je tako, ker hočemo slovensko prihodnost iz zdravih osnov, smo dolžni vztrajati pri delu za resnico, pravičnost, popravo krivic in spravo. To prizadevanje je jasen NE laži, prevari, trikom, ideološki črno belosti, ki na Slovenskem še naprej odpira nepotrebne fronte. Čim več bomo naredili za resnico, tem več za spravo in našo prihodnost.

Dati prostor resnici, pomeni odpreti prostor človeku.

Vsem, ki so padli za slovensko domovino, naj so se uprli fašizmu, nacizmu ali komunizmu, smo dolžni spomin, ki potrjuje njihovo človeško dostojanstvo.

Naj počivajo v miru!

KRIŽEV POT SLOVENCEV

**Več kot 6000 ljudi
pri obletni maši
v Kočevskem rogu**

Letošnje, že devete obletne maše ob morišču pod Krenom v Kočevskem rogu za pobite domobrance in vse druge žrtve bratomorne vojne, in revolucije, se je v nedeljo, 21. junija, dopoldne udeležilo prek 6000 ljudi. Somaševanje 30 duhovnikov je vodil beograjski nadškof dr. Franc Perko. 53 let po grozovitem zločinu nad nedolžnimi žrtvami je nadškof med

mašo blagoslovil prvi trajni spomenik: Križev pot Slovencev in nov daritveni oltar, delo in darilo akademskega kiparja Staneta Jarma iz Kočevja. Oboje je postavila s pomočjo nekaterih drugih ustanov in posameznikov kočevska župnija.

V mašnem nagovoru je nadškof Perko govoril o veliki stiski slovenskega naroda v času druge svetovne vojne, ko sta ga ogrožali „apokaliptični zveri“ nacizem in komunizem. Nacizem je v imenu enega naroda hotel zagospodovati nad drugimi narodi, „zver komunističnega nasilja pa si je dovolila vse, kar je služilo revoluciji in tistim, ki so jo vodili“. Stari poganski narodi so se držali humanitarnega pravila, da je po zmagi poraženi strani potrebno vse odpustiti. Komunizem je ravnal drugače. Ni poznal odpuščanja, temveč nasilje in mesarsko klane - v Kočevskem rogu in drugod po Sloveniji.

Kako je to mogoče, se je vprašal nadškof. In odgovoril: Zato, ker je v obeh ideologijah bilo nekaj satanskega. Niti turške morije Slovincem niso prizadele toliko hudega kot komunizem. Bog dopušča tudi takšne preizkušnje, da bi ljudji pripeljal do spreobrnjenja. Smrt nedolžnih žrtev ima pred Bogom veliko vrednost, saj je bil tudi Kristus takšna nedolžna žrtev za odrešenje ljudi. Zaradi takšnih žrtev se je komunizem nekaj desetletij kasneje zrušil sam v sebi. „Prav je, da te naše nedolžne žrtve slavimo, se jih spominjamo in jih častimo. Njihova moralna moč je vir življenja in življenjskega optimizma.

Nadškof Perko je zbrane vernike povabil, naj molijo tudi za tiste, „ki so streljali in klali“, kakor tudi za tiste, ki imajo še danes zaslepljene oči, da ne vidijo, kaj se je po koncu druge svetovne vojne pri nas zgodilo.

Maši je sledil priložnostni kulturni program, ki ga je pripravila Nova slovenska zaveza. Govorili so prof. Andrej Meglič (Mestna občina Ljubljana, mestni svet), inž. Janez Žlindra (Kočevje) in pravnik Stane Šterbenk (Nova slovenska zaveza). Celotno prireditev so obogatili pevci cerkvenega pevskega zbora iz Cerkelj na Gorenjskem pod vodstvom prof. Damijana Močnika, solistka Marta Močnik in drugi. Za nemoten potek prireditve in varno počutje ljudi so poskrbeli zdravstveno osebje, gasilci, policija, redarji prostovoljci in številni drugi, za kar zaslužijo pohvalo in priznanje.

Janez Gril

Moje Teharje

PAVČI EILETZ

Bilo mi je šestnajst let, ko sva z dve leti starejšo sestro Polonco bili vrnjeni iz Vetrinja v Jugoslavijo in predani Titovi vojski. Ta zapis vsega prestanega je bil v glavnem napisan dve leti kasneje kot osebna izpoved v moj dnevnik. Morda je nastal kot potreba, nuja, neka katarza za moje duševno ravnovesje in pomiritev.

Maaja 1945, konec druge svetovne vojne! Skoraj ves svet je olajšano zadihal. Zavezniki so slavili zmago nad nacizmom in fašizmom. Tudi mi, demokratični Slovenci, smo pričakovali prihod zaveznikov, da nas osvobodijo Nemcev in nas obranijo pred komunisti. A zavezniki so se ustavili v Trstu. Nismo vedeli, da je bila naša usoda zapečatená že februarja leta 1945 v Jalti, kjer so se sestali trije veliki državniki: Churchill, Roosevelt in Stalin in določili strategijo zadnje faze v tej vojni in si razdelili Evropo za dobo po njihovi zmagi. Jugoslavija in z njo Slovenija je padla pod sovjetsko interesno področje. Namesto zahodnih zaveznikov so prodirale od juga proti severu partizanske enote, okrepljene z od Angležev oboženo divizijo bivših slovenskih ujetnikov, ki so jih zbrali v Egiptu in od tam izkrcali na Reki.

S sestro Polonco sva študirali v Ljubljani in živeli v zavodu Šolskih sester v Šiški. Naši starši so se morali na hitro umakniti iz Logatca že 3. maja v smeri preko Rovt in Žiri, tako da naju niti niso mogli obvestiti. Dobili sva pa sporočilo o njihovem odhodu od nekega domobranca iz logaške čete, ki nama je svetoval, da lahko greva z njihovo enoto, ki se je umikala proti Ljubelju. Med njimi sta bila tudi dva najina strica in zaročenec starejše sestre Majde. 7. maja zvečer sva zapustili Ljubljano in prespali na Dobravi. Naslednji dan sva se pridružili reki beguncev, ki se je valila proti severu. Vozovi z vojaki in civilisti, konji, vse je bilo pomešano in prestrašeno. Ob cesti so ležali mrtvi konji, polomljeni vozovi, ljudje, ki so omagali in počivali. Slišali so se rezki strelji. Nemški vojaki so nas prehiteli in zahtevali, da se jim umikamo.

Naslednjo noč sva delno prespali

kar na prostem, delno se pa pomikali napol omotičeni z ostalimi begunci po temnih cestah proti Tržiču. Porivali sva vsaka svoje kolo, ki nama je bilo včasih v pomoč in oporo, drugič pa v breme. Drugo jutro smo prišli do ljubeljskega predora, ki je bil natrpan z nemškimi vojaškimi vozili, množico vojakov različnih narodnosti in z begunci, katerim je uspelo zriniti se med nje. Po dolgem čakanju sva se odločili, da greva skupaj z drugimi begunci po stari cesti čez ljubeljski prelaz. Na vsak način sva hoteli čimprej dohiteti naše starše, ki so verjetno tedaj že prišli v Celovec.

Strašno utrujeni sva dospeli na Vetrinjsko polje, kjer je mrgolelo vojakov in civilistov. Zasilni šotori iz drevesnega lubja in vej so nam bili streha in dom, dokler nisva dobili prenočišče pri neki dobri Avstrijki, kjer sva spali pod mizo v kuhinji. Tudi ona je čakala na vrnitev svojega moža s fronte. V Vetrinju sva takoj zvedeli, da so tisto dopoldne najini starši in ostali dve sestri že odšli s prvim transportom civilnih beguncev iz Celovca v Italijo.

V ponedeljek, 28. maja, so nama logaški domobranci povedali, da od-

hajajo s transportom v Italijo. Pridružili sva se jima v upanju, da se tako čimprej snideva z našimi. Popoldne nas je čakalo dvajset tovornjakov z razoroženimi domobranci - torej vojnimi ujetniki - in nekaterimi civilisti. Spremljali so nas oboroženi in motorizirani angleški vojaki. Med vožnjo je stotnik Benko razgrnil zemljevid in kmalu zaprepaščen zaklical: „Fantje, izdani smo! Ne peljejo nas v Italijo, prevarali so nas!“ Mučna tišina je zavladala in nemir se nas je vseh polastil. Pogumnejši so mu ugovarjali: „Ne vznemirjajte nas! Morda so izbrali drugo pot.“ Po daljši vožnji se je kolona ustavila. Poskakali smo zaprašeni in začudeni s tovornjakov in se spraševali, kaj bo pa sedaj? V tem zagledamo kraj ceste na močvirnatem travniku Angleže, ki so pregledovali domobrance in jim jemalo še kako skrito orožje, ure, fotoaparate in drugo, kar se jim je zdelo vredno. Z grozo in strahom sem zrla to početje. Uvrstili so nas v četverostope in prekoračili smo močvirnati del travnika. V čevlje sem zajela vodo, a ni bilo časa misliti na to. Odvedli so nas po cesti, zastranjeni od angleških vojakov s puškami in nasajenimi bajoneti. Po nekaj minutah hoje, mimo valujočega žita, smo nenadoma zavili na desno in, o groza, smo se znašli pred železniško postajo Pliberk, kjer je bilo vse polno vojakov z rdečimi peterkrakimi zvezdami na kapah. Angleži so nas izdali, predali partizanom, komunistom. To spoznanje se mi je kot fizična bolečina zapihnila v možgane. Ozrla sem se okrog po domobranci, povsod samo prepa-

deni in bolestni pogledi, polni razočaranja in groze, pa vzkliki in vzdih, proseč božjo pomoč. Zdelo se mi je kot v sanjah, le solze so mi same drsele po licih. Med kriki in prerivanjem so nas napodili in natlačili v umazane živinske vagone. Vrata so se za nami zaprla in železni zapahi so odjeknili v naših možganih. Zbogom, svoboda! Tema nas je objela. Le kaj bo z nami?

Ko so se oči privadile teme, sem videla vse pomešano, domobrance, moške in ženske civiliste, tam je bila žena z dojenčkom; nihče ni govoril. Molč je še povečeval našo tragiko. Polastila se nas je neka apatičnost, nemoč, globoka razočaranost. Po glavi je vrtalo in misli so se vrstile kot v začaranem krogu. Nismo mogli dojeti razsežnosti tega izdajstva. Po dolgi in mučni tišini se je oglasil močan, zrel mož: „V tolikih borbah sem že bil, prestal nešteto nevarnosti, zdaj pa sem padel v roke sovražnikov na tak sramoten in zvijačen način, nevreden poštenega borca.“ Potem se je vlak premaknil. Nekateri smo začeli uničevati svoje dokumente, fotografije, dnevnike, oficirji in podoficirji so si trgali značke in epulete in jih metali skozi špranjo v podu vagona. Nekomu se je posrečilo odriniti zapah zamreženega okenca. V voz je planil pramen svetlobe, kot bi nas vabil v prostost. V kotu je mladi poročnik Martinjak držal v rokah fotografijo. Okleval je. Že jo je hotel raztrgati, nato pa je na hitro zapisal nekaj besed, se obrnil k meni in dejal: „Mala, ali mi hočeš napraviti uslugo, morda zadnjo. Tebi, še otroku, ne bodo nič storili. Ko se boš vrnila

domov, izroči, prosim, to sliko moji zaročenki Vidi.“ Nemo sem prikimala, dušile so me solze. Vzela sem sliko in jo čuvala kot svetinjo.

Nihče ni poskušal zbežati. Vlak se je večkrat ustavljaj, vrata so se odpirala in vsakič so partizani skočili v vagone in nam jemali, kar se jim je zdelo, tudi čevlje in obleko. Ob pol treh ponoči se vlak ustavi v Slovenj Gradcu, vrata se odpro in med kričanjem stražarjev smo poskakali na tla in močno zastraženi od Rusov in Mongolov odšli v neko šolo ali vojašnico zunaj Slovenj Gradca. Groza me je bilo, ko sem gledala temne postave kraj ceste z brzostrelkami in strojnica mi in poslušala neznano govorico. Razdelili so nas po sobah, civiliste, moške posebej in ženske posebej, domobrance posebej. Pred vrata so postavili straže. Na stranišče in umivalnico smo smeli hoditi izmenoma, da se ne bi srečali z ostalimi. Končno se je sestri in potem še meni posrečilo smukniti mimo straže po hodniku. Po dolgem iskanju sva našli sobo, v kateri so bili zaprti logaški domobranci. Bili smo veseli, ker smo bili še živi. Domobranci so bili takrat še kar pogumni in so zaupali v božjo pomoč.

Tu smo bili zaprti tri dni. Nekajkrat smo dobili tudi malo hrane, neko čudno juho in nekaj kavi podobnega. Partizanke, majhne in čokate, so hodile po sobah in nas ogledovale kot zveri v kletkah. Norčevanja, psovanja in plenjenja ni bilo ne konca ne kraja. Vsak dan so odpeljavali skupine domobrancev. Žene so spoznale med njimi svoje može, otrok očeta, mati sina,

Več kot 6000 ljudi pri obletni maši v Kočevskem rogu

deklet fant. Klicanje, pritajen jok in prošnje k Mariji so rezale tišino v naši sobi, dokler nam niso partizani zagrozili s streljanjem, če bomo še stale pri oknih. Tretji dan so nas nagnali na hodnik, kjer so že po stopnicah navzdol drveli domobranci, se opotekali, padali in tekli naprej, medtem ko so jih partizani podili, tolkli s pasovi, se divje smejali in kričali. Za njimi smo morale še me. Sestra je izbruhnila v krčevit jok. Dekleta so jo mirila: „Ne jokaj! Ne smemo jim pokazati naše bolečine! Ne smemo jim pustiti, da bi se je veselili in uživali nad našo bolestjo.“

Znašli smo se na železniški postaji in spet so nas nagnali v vagone. Ponoči so nas po nekaj urah vožnje spodili iz vagonov v dolino kraj ceste. Ob robu je gorel ogenj in metal pošastne sence. Mislila sem, da nas bo tu smrt rešila, a komaj smo posedle, je prišlo povelje, da moramo spet na cesto. To preganjanje s ceste v dolino in nazaj se je večkrat ponovilo, da smo se kot izgubljene ovce stiskale skupaj, ko jih strašijo volkovi. Potem so po cesti pritekli domobranci in me smo morale teči za njimi. Na obeh straneh ceste se je vrstila straža. Rezko se je glasilo povelje: „V red po osem!“ V teku smo

se nekako uredile. Medtem se je cesta zožala. Bila sem krajna in sem nena doma zdrsnila čez rob ceste. Komaj se mi je posrečilo, da nisem padla v dolino. Zaustavila sem se in tako zmešala vrsto. Stražar je klel in rohnal nad menoj. Noge so se mi tresle od utrujenosti, še bolj pa od strahu. Zdelo se mi je, da imam v nogah svinec in da jih sploh ne morem premakniti. Zaklicala sem sestro: „Ne morem več!“ „Moraš, tukaj ne smeva ostati, ubili naju bodo! Daj mi torbo!“ To me je podžgalo, stisnila sem zobe in se zagnala naprej. Naramnice nahrbtnika so me rezale v ramena, a poti ni hotelo biti konec. Tedaj je luna posvetila izza oblakov in razsvetlila porušeni most. Spotaknila sem se ob ostro kamenje in skoraj padla. Na tleh sem zagledala temne madeže, ki so se vili še in še naprej. „Kaj je to? Kri? O groza, res je bila kri naših ubogih trpinov!“ Kar sedla bi kraj poti in zaspala za vedno.

Okrog treh ponoči smo se spet znašli na železniški postaji. Menda smo prehodili in pretekli osemnajst kilometrov, bolj mrtvi kot živi. V vagonu sem po takem fizičnem in psihičnem naporu zaspala. Prebudilo me je divje kričanje in razbijanje po vratih. Zapah je divje zarožljaj in vrata so se odprla. Močno jutranje sonce je posijalo v vagon in nas oslepilo, da se nismo zavedale, kje pravzaprav smo in kaj je vse to streljanje, kričanje in psovanje, pravi sodni dan. Sestra mi prišepne: „Obudi kesanje, vse je končano.“ Na postaji smo videle napis „Celje“. Domobranci so ležali po tleh v prahu, partizani pa so na konjih jahali med njimi in jih pretepali. Potem so morali vsi tati in spet leči ter kričati: „Jaz sem izdajalec.“ Neki fant, invalid, ki se je opiral na palico, je bil prepočasen. Počil je strel in fant je obležal.

Bil je praznik sv. Rešnjega telesa. Procesija trpinov se je usmerila proti Teharjem. Med stalnim psovanjem in pretepanjem, tudi streljanjem, so nas gnali naprej, nato spet nazaj, se ustavljali, pa spet gnali naprej. Za hip mi je zaživela pred očmi telovs-

ka procesija doma v Logatcu, ko sem še kot majhna deklica trosila rože na pot, kjer je župnik pod baldahinom nosil zlato monštranco z Najsvetejšim. Omahovale smo pod napol praznimi nahrbtniki in torbami in se opotekale. Še ta majhna teža je bila prevelika za nas oslABLJENE. Odmetavale smo še preostalo obleko in čevlje v jarek ob cesti. Partizani so to opazili in nam poslali na pomoč še bolj izmučene domobrance. Meni je pomagal neki sovaščan, lasje so se mu lepili na čelu od pota in strjene krvi. Izsušene in razpokane ustnice so prosile vodo, a je ni bilo. Že peti dan smo bili na poti in ni bilo več sledu o tistih krepkih kmečkih sinovih, nekdanjih hrabrih borcih.

Ko je sonce pošiljalo zadnje žarke, smo dospeli na vzpetino, kjer je bilo taborišče z barakami. Še zadnji pregledi in brskanje po torbah in nahrbtnikih. Zlatnina, ure, torbice, denar, dokumenti, prav vse, kar je še ostalo, je šlo z njimi, rekoč, da tu ne bomo ničesar potrebovali. Nato so napodili civiliste v barake, domobranci pa na dvorišče z ostrim kamenjem, ograjeno z visoko žično ograjo in obkroženo z jarkom. Z večerom je prišel hlad in fantje so bili slabo oblečeni, nekateri samo v spodnjem perilu, bos, sestradani, žejni, pretepeni. Na povelje so morali leči in vstati le na povelje.

V sobi, v katero sem prišla s sestro, so stali leseni pogradi, miza in polomljena omara. Strašna je bila nadlega stenic in uši. V umivalnico in stranišče smo smele v določenem času, samo za nekaj minut. Zato je vladal v sobi večkrat neznosen smrad. Ležale smo kar na tleh, ker tam niso bile stenice tako hude. Srbelo nas je, peklo in bolelo. Zjutraj so nam dali neko temno tekočino z rezino kruha. Opoldne in zvečer pa juho iz pesnega perja s črvički. Partizani so prihajali v sobe in se norčevali iz nas, včasih obljubljali svobodo, pa se spet znašli nad domobranci in škofom. Večkrat smo morale na zaslišanje. Spet stara zgodba: izpraševanje, norčevanje, zmerjanje in grožnje. Vidno smo pešale. Ko smo vstajale, se nam je meglilo od slabosti in opotekale smo se.

Stražarji se z nami niso smeli pogovarjati. Glavni paznik, neki starejši partizan, katerega smo klicale „očka“, ker je bil z nami dober, nam je od časa do časa prinesel kak kos kruha. Tudi partizan, ki je pazil na stranišče,

Prof. Tine Vivod na domobranski proslavi v San Justu

je dal sestri nekajkrat kruh kar skozi okence. Kako smo bile hvaležne! Živo se tudi spominjam, kako so prve dni pridrveli v barako in kot nori kričali: „Kje je Kukovica? Kje so Dežmanovi?“ Me pa smo trepetale.

Prve dni zapore na Teharjah nas je že iz tako mučnega spanja večkrat zbudil rezek pisk piščali in kriki: „Vse ženske na hodnik, vse ženske na hodnik, po dve in dve! Ne jemljite ničesar s seboj!“ Vse omotične in otrple od strahu smo se postavile v dvostope in partizan je po spisku klical imena. Katero je poklical, je morala stopiti naprej in nato jih je odpeljal. Me smo se vrstile v sobo, polne dvomov o usodi odpeljanih. Res, nikoli več jih nismo videle. Ko smo nekoč prihajale od kuhinje vsaka s svojo menažko, v kateri je bila voda s kuhanim pesnim perjem in črviči, nas ustavijo in rečejo, naj stopijo na levo stran tiste, ki imajo pri domobrancih brate, očeta, fante ali druge sorodnike. Že sem hotela iz vrste, ker sem mislila, da bo drugje boljše, a sestra me ustavi rekoč: „Ostaniva tu, naj bo, kar bo!“ Precej se jih je javilo in so jih takoj odpeljali. Tudi te se niso vrstile. Eden od stražnikov nam je dejal, da naj zahvalimo Boga, da smo ostale.

Strahotno je bilo, ko so materam odvzeli otroke mlajše od štirinajstega leta, češ da jih odpeljejo v vzgajališče v Celje, ker oni niso ničesar zakrivali. Matere so jokale in stiskale otroke, ki so se jih oklepali, jokali in drhteli v strahu, a so jim jih brez usmiljenja iztrgali.

Že po nekaj dneh so začeli odvažati domobrance s tovornjaki neznankam. Preostali so še naprej trpeli negibni na ostrem kamenju, kjer jih je čez dan žgalo sonce, ponoči pa so prezebali. Sestradini, žejni, pretepeni, zasramovani, bili so kot živi mrličji. Vsak dan in vsako noč smo slišale strele in kričanje. Grozna je bila tudi reakcija ob pobegu enajstih domobrancev. Tri so ustrelili že takoj na begu, nekatere kasneje, le štirje so se rešili. Enega so ujeli živega in ga po strahotnem mučenju končno tudi pobili. Partizane je beg silno razjaril. Znesli so se nad ostalimi domobranci, še bolj so jih mučili in si izmišljali vedno nova trpinčenja. To smo videle skozi okna in jokale, a tudi to so nam prepovedali. V kleti pod kuhinjo

so imeli še posebno mučilnico. Toliko gorja in trpljenja je bilo nakopičenega v teh dneh, da se človek samo izprašuje, kaj je gnalo partizane v tako satsansko izživljanje.

Ko so že vse domobrance odpeljali, so nam civilistom dovolili en sprehod po tem dvorišču, kjer je bila na nasprotni strani baraka, v kateri so še bili zaprti mladoletni domobranci. Ko sva šli s sestro mimo te barake, nama je priletel pod noge kamenček zavrt s papirčkom, na katerem je bila napisana prošnja, naj obvestimo sestro Slavka Erzenožnika iz Žirov, da je on tukaj zaprt.

Na prvo soboto, 7. julija, so nas civiliste odpeljali iz taborišča na vlak. Prej so nam povedali, da smo kaznovani, ker smo zapustili domovino. Za naša izdajstva pa nas bodo sodila ljudska sodišča v domačih krajih. Vlak se je ustavil pred ljubljanskim kolodvorom, v Mostah. Vrata vagona so bila odprta in ni bilo videti stražarjev. Z dvema sotrpinkama sva zlezli iz vagona, prečkale železniške tire in se izgubile med vrtovi in hišami in končno prišle bolj mrtve kot žive na dom teh dveh deklet. Ostale civiliste so odpeljali v zapore v škofove zavode v Šentvidu. Naslednje jutro sva se z bojaznijo zatekli k teti za Bežigrad, ki naju je z ljubeznijo pogumno sprejela in negovala. Pri njej sem nekaj tednov oslABLJENA obležala v vročici in blodn-

jah. Ponoči me je vznemiril vsak ropot avtomobila, ki se je ustavil blizu hiše, in sem samo čakala, kdaj potrkajo na vrata in pridejo po naju.

Medtem so najini starši, ki so bili v taborišču v Italiji, že navezali stike s teto. Očkov znanec, Tržačan, je prinašal in odnašal pošto. Z zdravniškim navodilom, da se moram pozdraviti na morju in da me mora kot mladoletno spremljati sestra, sva dobili preko zvez legalni potni list in se odpeljali z vlakom v Trst, kjer naju je čakala starejša sestra Majda. Na mamin rojstni dan 11. avgusta sva se srečni objeli z našimi dragimi v taborišču Monigo pri Trevisu.

Od te tragedije je danes poteklo 53 let, vendar je vse to živo prisotno v mojem srcu, čeprav se mi včasih zdi, da so bile le hude sanje. Ne čutim sovraštva do nikogar, nasprotno, molim za nesrečne krvnike naših mučencev. Že davno sem vsem odpustila, a želela bi od njih priznanje in obžalovanje zločinov.

Naj citiram sporočilo Marije, Kraljice miru, na Kureščku dne 18. avgusta 1995, ki pravi: „*Priporočajte se blaženim in svetnikom vaše dežele. Oni so veliki priprošnjiki za vas pri Bogu. Mučenci so s svojim trpljenjem in mučeniško smrtjo darovali življenje za vas. Priporočajte se jim v molitvah in prošnjah za milost sprave.*“

Šolska mladina se poklanja spominu žrtev vojne in revolucije na „Alojzijevi proslavi“.

Foto: Marko Vombergar

France Pernišek 90-letnik

Neutrudni javni delavec in globoko veren katoliški mož, Franc Pernišek, je lani v družinskem krogu obhajal devetdesetletnico svojega plodnega življenja. Na prošnjo urednika DŽ, naj nam kaj pove o svojih izkušnjah in doživetjih, nam je poslal nekaj utrinkov iz mladosti, pa tudi iz kasnejših let vse do svojega dela za Slovensko pristavo v Castelarju, ki mu je še vedno ostala pri srcu. To, kar sledi, je njegov zapis iz leta 1989.

Rojen sem 23. novembra 1907 v Radečah pri Zidanem mostu. Sem pravi Dolenjec, z vsemi tipičnimi lastnostmi Dolenjca. Veliko naših ljudi me ima za Štajerca, ne vem, zakaj. Dijaška leta sem preživel v Celju, potem pa v Veržaju pri Ljutomeru na Štajerskem. V zavodu smo bili fantje iz vseh delov Slovenije: prvačili so Prleki in Prekmurci, za njimi smo bili Dolenjci, Notranjci, Gorenjci in tudi nekaj fantov iz Goriške, Goriških Brd in Bovca, ki jih je iz begunskega taborišča v Strnišču pri Ptujju pripeljala v zavod in vzorno zanje skrbela njihova dobra učiteljica gdč. Stupica.

Jezik, ki smo ga v zavodu govorili, je bil nekaj svojevrstnega. Učitelji in predstojniki na gimnaziji so zahtevali lepo in čisto slovensko govorico, vendar je prevladal štajersko panonski naglas. Tako bi rekel, da smo podobno govorili, kot mi danes v Argentini. Naši pravijo, da pojemo. Ko sem enkrat na leto prihajal domov na velike počitnice, so mi vsi rekli, da čudno govorim. V naših krajih so takrat govorili zelo popačen jezik, še pod vplivom germanizacije. Šele čez leta so se te spakedranosti oprostili. Od dijaških let pa mi je ostala še vedno besedica „tak“ namesto takó.

Prva svetovna vojna mi je vzela očeta in dom, zato je bila moja mladost težka in imam nanjo polno grenkih spominov.

Ljubljana me je preobrazila. V svojo veliko srečo sem prišel takoj v zelo dobro, mirno smem reči, v odlično družbo in ta me je od tedaj naprej oblikovala in izoblikovala. V moji prvi službi so name vplivali odlični katoli-

ški izobraženci: prof. Ernest Tomec, moj dejanski šef in vzgojitelj, dr. Joža Basaj, strogi pa vendar očetovsko dober prof. Josip Ovsenek, prof. Vladimir Žitko in njegov starejši brat dr. Stanko Žitko, prof. dr. Gregorij Rožman, stolni vikar France Zabret, dr. Karel Capuder in drugi.

Takoj sem se tudi znašel v dobri družbi iskrenih prijateljev in sošolcev iz gimnazije in z drugimi katoliškimi akademiki, ki so prav radi pomagali v Orlu pri „težakih“ opravkih. Z nekaterimi me še danes veže to prijateljstvo. Z njimi sem prebil mnogo veselih fantovskih ur. V tej in taki družbi sem dobil pravo formacijo.

Aleksandrova osebna diktatura je orle razgnala in se nismo več shajali v društvih in telovadnicah.

Z nekaterimi sem pozneje prišel spet skupaj v novi službi na Okrožnem zavodu za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Tukaj se pa začena doba mojega zanimanja za delavsko vprašanje in za strokovne organizacije. Na Okrožnem uradu sem padel v čudno politično okolje. Moji novi stanovski tovariši so bili večji del stari, zgrajeni

socialdemokrati avstrijskega kova, narodni socialisti - masarykovci, krščanski socialisti - že močno levo usmerjeni, nekateri celo vodilni, zavedni sokoli - trdi liberalci, pa tudi nekaj navadne žlindre.

Med predstojniki, ki so name močno vplivali, moram s hvaležnostjo omeniti šefa zavarovalnega oddelka Jožeta Baša, predsednika Okrožnega urada Franceta Kremžarja in tajnika OUZD starega, zelo poštenega socialista Stankota Likarja, velikega prijatelja dr. Celestina Jelenca, ki sem ga spoznal prav v Likarjevi pisarni. Priznam, da je name močno vplival Likar, ki mi je že po službeni dolžnosti odpiral vpogled v delavsko življenje in mi vzbujal zanimanje za delavske razmere. V tem vplivanju sta se dopolnjevala z gospodom Kremžarjem, ki je zelo dobro poznal delavske in proletarske razmere in mi jih je osvetljeval s katoliškega zornega kota. V tem pogledu sem mnogo pridobil tudi pri univ. profesorju dr. Andreju Gosarju, ker sem pripadal študijskemu socialnemu krožku, v katerem je imel zbrane same mlade ljudi, ki so se zanimali za socialna vprašanja. Imeli smo dovoljenje, da smo se smeli udeleževati njegovih predavanj tudi na univerzi. Tudi privatno smo se z njim srečavali in je enega in drugega od nas povabil tudi na svoj dom na privatni pogovor.

Na Okrožnem uradu je bilo ozračje prijateljsko, čeprav je bila velika večina starih uradnikov malo šolanih in so kot sposobni strokovničarji vodili bивše bolniške blagajne, katere so z novim zakonom iz leta 1922 bile vse s premoženjem in uradniki vred vključene v novo socialno zavarovalno delavsko ustanovo Okrožni urad. V nas mladih so gledali svoje konkuren-te, ne pa nasprotnike. Počasi pa so ti gospodje odhajali v redni službeni pokoj in nekateri tudi v večni pokoj. Tako so se nam odpirala mesta. Imeli smo stalno pragmatično nameščenje in razmeroma dobre plače v primerjavi s plačami državnih uslužbencev. Ker je delavni urnik znašal le 6 ur, smo imeli dovolj časa za študij in delo v strokovnih in drugih organizacijah. Direktor zavoda je tiste, ki smo delovali v delavskih organizacijah, cenil, češ da je prav, da delavcem pomaga-mo, ker od njih živimo.

Doba kraljeve diktature nam je zabranjevala delovanje v katoliški telovadni in prosvetni organizaciji. Imeli smo razmeroma veliko prostega časa,

zato smo se začeli zanimati za vprašanje, kateremu dotlej nismo posvečali posebne pozornosti. Začeli smo se ženiti in general Živkovič nas je v kratkem vse poženil.

Na kaj imam posebno lepe spomine?

Najprej na mojo orlovsko mladost. Začel sem kot naraščajnik-orlič. V ljudski šoli sem imel za učitelja telovadbe starega zagrizenega sokola. Imel me je na piki. Vedel je, da telovadim v Orlu. Če sem pri njegovi telovadni uri kaj pogrešil, mi je primazal krepko zaušnico. Nič koliko sem jih nabral! Pa sem bil ponosen, ker sem vedel, da me je sokol usekal zaradi mojega orlovskega prepričanja. Pa me je možak drugače imel rad in mi je večkrat podaril svinčnik, zvezek, peresa. Vedno je pa rekel: „To ti podarim, ker si priden učenec!“ Torej sem klofute pravilno ocenjeval. Drugi moj učitelj, tudi hud sokol, mi je ob slovesu iz ljudske šole rekel: „Ne razumem, kako si mogel zaiti med čuke, ko si vendar naš!“ Moj oče je bil namreč liberalec in učitelj je naivno sklepal, da mora zato sin biti sokol.

In lepa leta in visoka šola v Orlu v mojih fantovskih letih! Moj prvi predstojnik in mentor je bil prof. Ernest Tomec. Naučil me je reda, natančnosti in discipline v poslovanju in delu, bodisi v pisarni kakor v občevanju s člani. Organizacije me je učil na mojih dnevnih napakah. Pri tem me je opozarjal na orlovska načela, na tankovestno zvestobo načelom, zlasti v pogovoru s fanti, ki so prihajali po nasvete. Trda in težka je bila ta šola, pa me je izoblikovala. Veliko me je naučil, utrdil moj značaj in pozneje me je privedel na odgovorno mesto v Narodnem odboru Katoliške akcije, v katerem mi je po njegovem predlogu škof dr. Gregorij Rožman poveril referat in skrb za organizacijo Mladih katoliških delavcev. V Katoliški akciji so potekala odtelej moja zrela moška leta. Tukaj sem od blizu opazoval, kaj pomeni v organizaciji smotno delo, kolike važnosti v apostolatu je zvestoba katoliškim načelom in preizkušnim organizacijskim principom. Že iz šolanja v zavodu sem prinesel dobro vcepljeno zvestobo Cerkvi in sv. očetu. V KA se je v meni vse to tako ukoreninilo, da tudi pozneje v težkih preizkušnjah in trpljenju nisem klonil, ampak sem ostal duhovno okrepljen, utrjen. Tomec nam je vedno govoril: „Na poti k zastavljenemu smotru pod nobenim pogojem in nikdar odnehati, ampak zve-

sto in dosledno slediti cilju. Visoki ideali od človeka mnogo terjajo, zato je treba vzdržati. Borec v KA, v katolikoli njenih organizacij, naj ne pričakuje nobenih ugodnosti, častnih, visokih služb, ampak naj bo, kot pravi apostolski delavec, vedno pripravljen drugim služiti v resnici in ljubezni.“ Vsi smo gojili in ohranjali visoko spoštovanje do škofa in to dosledno zahtevali od vseh članov.

Med seboj smo bili dobri, odkritosrčni in zvesti prijatelji, se spoštovali. Na to dobo v NOKA imam najlepše spomine, zlasti na prof. Tomca, dr. Odarja in predsednike dr. Stankota Žitka, dr. Mateja Justina, dr. Jožeta Basaja. Tudi v najbolj kočljivih vprašanjih, ko smo imeli o kaki zadevi najbolj različna mnenja, smo se toliko časa pogovarjali, da smo dosegli enoten pogled na zadevo. Trudili smo se vsi za miren, obziren in vljuden pogovor. To je bila borba za vsestransko

uveljavitev katoliških načel v življenju poedinca in družbe, za zmago božjega kraljestva v naši domovini in za lepše resnično katoliško življenje in delovanje. Vse je bilo, kljub mnogim oviram in nerazumevanju, tudi od strani naših dobrih ljudi, tako zastavljeno, da bi na Slovenskem zacvetela bujna katoliška pomlad. Druga svetovna vojna in komunistična revolucija sta lepo zastavljeno delo ustavili in podrli.

Že zgodaj sem začel s pisanjem. Pri Orlu sem sodeloval v „Mladosti“, pri Fantovski zvezi v „Kresu“, v strokovni organizaciji sem urejeval in pisal nameščensko glasilo „Bodočnost“, pri Katoliški akciji sem urejeval glasilo za delavce „Mi mladi delavci“ in pisal v revijo KA. V obrambo nove strokovne organizacije Zveze združenih delavcev sem napisal brošuro „Zakaj nismo krščanski socialisti“.

V taboriščih v Avstriji, kjer sem preživel begunska leta, smo se trudili,

Ob poimenovanju Slovenske hiše
po msgr. Antonu Oreharju

da bi dobro organizirali KA, v kolikor je to bilo mogoče narediti.

V taborišču, tako v Peggetzu pri Lienzu kakor v Spittalu, me je čakalo mnogo dela. Mons. Matija Škerbec in mons. dr. Jože Jagodic sta me povabila k sodelovanju v socialnem odboru, ki se je pozneje preimenoval v begunski svet in proti koncu v karitativno pisarno narodnega delegata. Prevzel sem tajniška opravila. V težkih dneh vedno ponavljajočih se groženj, preganjanj in zasledovanj, vsakovrstnih poniževanj in stalnega pritiska na ljudi za repatriacijo, je bilo potrebnih mnogo posredovanj na najrazličnejših odločujočih mestih in vse to smo najbolje opravili po pisarni narodnega delegata, ki je tudi pri angleških in avstrijskih oblasteh užival velik ugled.

Tiho, skrito in mirno smo delali. Iz te dobe ohranjam najlepše spomine na škofa dr. Rožmana in mons. Škerbca. Škof je ostal, kar je vedno bil: zvest svojemu narodu, skrben in ljubezniv pastir svojih ovac. Veliko je trpel, zelo veliko premolil in se pokoril, pri tem je ostal vedno neustrašen, goreč in zvest škof svojemu ljudstvu in sinovsko vdan Cerkvi in sv. očetu tudi v največjem ponižanju in trpljenju. Sam revež, je pomagal drugim lajšati bedo.

Mons. Škerbec je bil zelo izobražen, razgledan, v politiki preizkušen mož, silno delaven duhovnik, mož molitve. Spreten organizator in dober voditelj. Z njim sodelovati je bil užitek. Tudi iz slovenske katoliške politične zgodovine mi je marsikaj odkril, česar prej nisem vedel. V odboru smo delali zelo složno in prijateljsko. Bila je to zares zvesta in prijateljska družba.

5. februarja leta 1949 sem stopil na argentinska tla. Začetek je bil težak, a s tem sem že vnaprej računal. Zaposlil sem se kot stavbeni mizar, čeprav sem o mizarstvu toliko vedel in znal, kot moji čevlji. Pa je šlo. Ker sem bil telesno zelo oslabiljen in izčrpan, je bilo zame delo v tej stroki pretežko in sem po nekaj tednih zamenjal. Koncem marca l. 1949 sem sprejel službo tajnika v Društvu Slovencev, kjer sem delal osem let, nato pa sem se zaposlil v industrijskem podjetju Ciudadela, kjer sem delal do upokojitve leta 1979, torej polnih 22 let, do svojega 73. leta starosti.

Leta 1957 sem si postavil lasten dom v Castelarju in se preselil iz San Justa v Castelar in postal tako bližnji sosed Pristave, s katero sem se kmalu tesno povezal. K meni so prihajali: Ivan Kopač, Albin Kočar, župnik Mati-

ja Lamovšek in me vabili, naj se jim pridružim, ker bi radi na Pristavi obnovili življenje, kakor je bilo od začetka, ko je mladina vsako soboto in nedeljo polnila Pristavo. Približal sem se, z njimi stopil v stik in začeli smo se pogovarjati, kje in kako naj zastavimo delo. Najprej je bilo treba razčistiti odnos Pristave do formalnih lastnikov, štirih podpisnikov kupne pogodbe in prepisa posesti, ki so s tem postali formalni lastniki te nepremičnine, in z Društvom Slovencev, ki se je tudi smatralo za upravičenega solastnika, ker je imelo v rokah večino delnic. Ti pogovori so se dolgo vlekli. Hitro smo bili na jasnem z Društvom Slovencev, ker smo v predsedniku Božotu Finku našli razumevajočega moža, ki nam je šel na roko. Težje je bilo s podpisniki, katerim se ni nikamor mudilo.

Po nasvetu gospoda Finka smo najprej pripravili pravila za društvo, ki naj bi od Društva Slovencev prevzelo upravljanje in skrb za Pristavo, ker samo organizirani skupnosti morejo to izročiti. Ko smo vse lepo pripravili, smo za 1. maj leta 1966 sklicali ustanovni občni zbor društva „Slovenska pristava“. V odbor smo bili izvoljeni sosedje Pristave: Ivan Kopač, Mirko Kopač, Polde Golob, Albin Kočar, Ja-

Na obletni domobranski proslavi Zedinjene Slovenije
7. junija v Slovenski hiši

Ivan Mehle - 90-letnik

Rojen je bil 12. maja 1908 v kmečki družini v Jerovi vasi pri Grosoplju na Dolenjskem nekaj mesecev po očetovi smrti. Mati se je znova poročila in očim mu ni bil prijazen, zato Ivan ni imel lahke otroške dobe in mladih let. Kljub težavam se je izšolal na strokovni šoli v Ljubljani. Zaposlil se je pri tovarnarju in veletrgovcu Batel.

Leta 1936 se je poročil z Alojzijo Janežič ter se preselil v Hrastje ob vnožju Magdalenske gore, kjer je kupil zemljišče in zgradil hišo. Rodili so se jima štirje otroci: Ivan, Slavka, Jože in France. Ko je imel doma lepo vpeljano delavnico, se je v domovini začela rdeča revolucija, ki se ji je odločno uprl. Čudežno si je rešil življenje v temni noči, ko je šel s tisoči domobrancev na morišče v Kočevskem Rogu. Ušel je oboroženim stražarjem ter po dolgem tavanju došel v begunsko taborišče v Senigaliji v Italiji.

Leta 1948 se je izselil v Argentino in dobil službo v tovarni za gumijaste izdelke, kjer je delal do upokojitve leta 1965. Odslej se je posvetil domu in domačim opravkom. Vsa leta je

zavzet naročnik in bralec naših listov: Duhovno življenje, Katoliški misijoni in Svobodna Slovenija ter Družina iz Ljubljane. Leta 1972 je postal na argentinski fari sv. Roze Limanske v Tabladi redni delilec svetega obhajila, kar je vneto opravljal do 88. leta. Med leti 1965-1998 je preстал 3 hude operacije.

24 let je vsak konec tedna obiskoval 8 bolnikov in jim nosil sveto obhajilo. Z ženo sta vsak dan pri sveti maši, ob nedeljah pa kar pri treh. Pred mašo moli že 35 let rožni venec.

Danes so otroci poročeni in slav-

Blagoslovitev zvona za kapelo pri Aljaževem domu (29. 9. 1996). Ob „triglavskem župniku“ Francetu Urbaniju stojita botra zvonov Bojan in Lojzka Okrogar
Foto: Kazimir Keber

jenec je praznoval svojo 90-letnico v krogu svojih otrok, vnukov in pravnukov. Slavljencu čestita tudi naša revija in mu želi še veliko zdravih in zadovoljnih let.

nez Klemenčič, Nande Češarek, Janez Kralj, župnik Matija Lamovšek in še nekaj drugih, mene pa so izvolili za predsednika. Predsedoval sem Pristavi osem let zaporedoma od 1. maja 1966 do 11. avgusta 1974 in nato po krajšem presledku še od 10. junija 1979 do 19. julija 1981. Vsega skupaj torej deset let. Z vso vsmo smo se vrgli na delo. Že na občnem zboru smo postavili cilj: obnoviti in poživiti kulturno, prosvetno in družabno življenje; urediti redno nedeljsko mašo in v doglednem času postaviti nov dom na Pristavi. Do tega ni kmalu prišlo, ker smo zahtevali, da se poprej uredi vprašanje skupnega lastništva. Pristava mora biti od štirih privatnikov prepisana na Društvo Slovencev, dokler se to ne zgodi, ne zasadimo lopate in ne kupimo niti komada opeke. To je bil dolg postopek in za doseg tega je moralo Društvo Slovencev najprej dobiti pravno osebnost. Ko je bilo to urejeno, se je vlekel postopek za prepis.

S potrpežljivostjo in nešteti potmi se je tudi vse to uredilo in v nede-

ljo, 21. januarja 1968, je bil blagoslovljen in vzidan temeljni kamen novega doma.

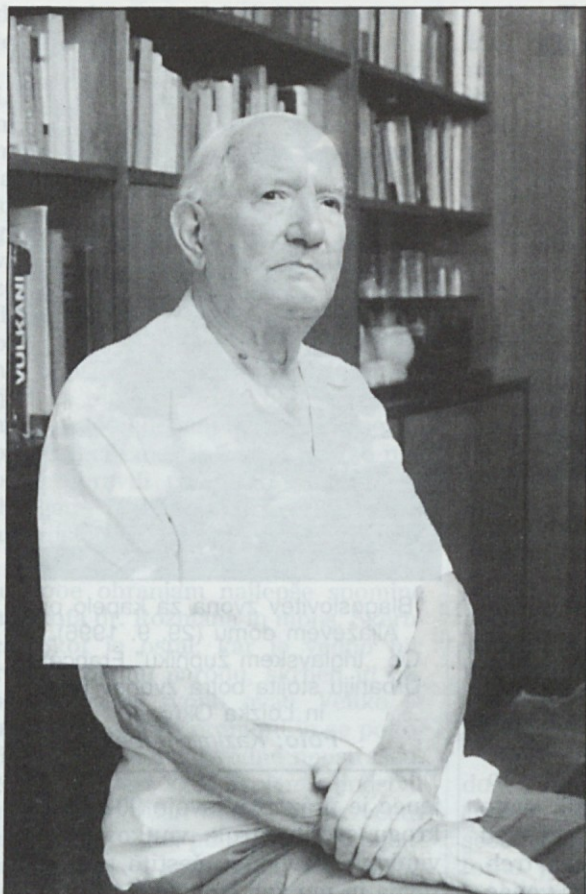
Takoj po ustanovitvi društva Slovenska pristava pa se je začelo razgibano življenje: mladina se je preselila zopet na Pristavo, vsako soboto in nedeljo je bilo vse živo; kulturna in prosvetna predavanja so bila vsaj enkrat na mesec, poživilo se je družabno življenje in 18. septembra 1968 smo imeli prvo družinsko nedeljo. Prvo v slovenski skupnosti in od takrat so bile nekaj let mesečne, potem se je pa nabralo toliko raznih drugih prireditvev, da smo jih morali imeti bolj redko. Te nedelje, ki so še v navadi, so se lepo obnesle in močno poživile družabnost in medsebojno povezanost. Vpeljali so jih potem tudi drugi domovi.

Danes stoji na Pristavi lep, moderen dom, z lepimi in velikimi prostori, z odrom na prostem, lepo urejenim parkom. Pristava se naprej izpopolnjuje. Ob sobotah dopoldne jo polnijo šolarji Prešernove šole, ki je najstarejša ustanova na Pristavi; tudi versko

življenje in redna nedeljska služba božja je lepo obiskovana.

Pristavi bom pustil v spomin napisano kroniko Pristave, ki obsega deset kar zajetnih zvezkov in so popisani vsi dogodki pristavskega kulturnega, vzgojnega in družabnega življenja od začetka pa do letošnjega leta. Vse, kar se je na Pristavi pomembnega zgodilo, je popisano. Obsega dobo od 28. oktobra leta 1950 dalje.

V društvenem odboru delujem vsa leta od ustanovitve, trenutno vršim tajniško delo. Življenje poteka v lepi slogi, medsebojnem razumevanju in spoštovanju in zadnja leta v velikem in naporu, pa zelo uspešnem delu. Odbor je dobro sestavljen in je zelo delaven. Sodeloval sem zlasti z dopisi s Pristave v Svobodni Sloveniji in pri zborniku Svobodne Slovenije s zgodovinskimi članki iz tukajšnjega in iz begunskega življenja, ki jih danes že tudi doma ponatiskujejo. Letos sem končal delo „Zgodovina slovenskega Orla“. V Duhovnem življenju že tretje leto objavljam svoj begunski dnevnik. Pravijo, da je zanimiv.

Umrl je Rudolf Smersu

zadnji predsednik Slovenskega narodnega odbora

odbornik v prvem Narodnem odboru KA.

Sindikalno delo ga je vedno zanimalo. Leta 1931 je postal pravni referent okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Ko se je Jugoslovanska strokovna zveza začela vedno bolj naslanjati na komunistično partijo, je bil med ustanovitelji nove Zveze združenih delavcev, ki jo je postavil na trdne katoliške temelje in v njej vodil odločno borbo proti komunizmu.

V politiki je postal viden leta 1933, ko je v času diktature kralja Aleksandra postal član štirinajstotrice, ki je v ilegali vodila Slovensko ljudsko stranko (SLS). Zasedal je razna mesta v strankarski struk-

turi, dokler ni bil leta 1938 izvoljen za poslanca za ljubljansko okolico. V beograjskem parlamentu se je ukvarjal zlasti z delavsko zakonodajo in njihovimi pravicami.

Takoj po napadu Nemčije na Kraljevino Jugoslavijo, med vojno in okupacijo je bil določen, da postane voditelj Slovenske zaveze, ilegalne organizacije SLS, ki se je pripravljala na oborožen odpor proti okupatorju. To mesto je zasedal do leta 1943, ko ga je nadomestil major Marko Bitenc. Sodeloval je pri ustanovitvi vaških straž ter Slovenske legije. Dne 3. maja 1945 se je na Taboru v Ljubljani udeležil seje slovenskega parlamenta, na katerem je bila oklicana slovenska narodna država v okviru federativne Jugoslavije.

Ob koncu vojne in po zmagi komunistične revolucije se je najprej umaknil na Koroško, potem pa v Italijo, kjer ga najdemo v taboriščih Monigo, Servigliano, Senigallia in Barletta. V zadnjih dveh je bil tudi predsednik taboriščnega odbora. Pred petdesetimi leti je z vso družino emigriral v Argentino, kjer si je kruh služil najprej kot tovarniški delavec, nato

pa kot uradnik ministrstva za javna dela in ministrstva za pravosodje vse do upokojitve.

NJEGOVO DELO V ARGENTINI

V prvih letih se je udeleževal v krogu Družabne pravde, ki je družila strokovno katoliško delavstvo v emigraciji, izdajala istoimenski list in razne strokovne knjige ter pripravljala Socialne dneve.

Veliko let je bil odbornik Društva Slovencev, predhodnika današnje Zedinjene Slovenije. Veliko je predaval po raznih društvih, Domovih in mladinskih sestankih. Ko so se po Velikem Buenos Airesu začeli ustanavljati naši skupni Domovi, je seveda takoj sodeloval pri organizaciji Slovenskega doma v San Martinu. V tem okraju se je naselil s svojo družino.

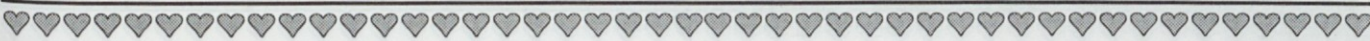
Nadaljeval je tudi s političnim delom. Ves čas je sodeloval v SLS in bil član načelstva. Po smrti predsednika Slovenskega narodnega odbora Miloša Stareta je bil imenovan za njegovega naslednika. Pod njegovim vodstvom je to politično predstavništvo demokratičnih Slovencev v emigraciji povečalo svojo dejavnost v prelomnih dneh slovenske zgodovine za notranjo in zunanjo svobodo slovenskega naroda vse dotlej, ko je Slovenija postala samostojna in svobodna in je v njej spet zavladala demokracija. Takrat se je Slovenski narodni odbor, ki je predstavljal na volišču izvoljeno ljudstvo, razpustil in vrnil ljudski mandat slovenskemu narodu, saj je ta spet lahko demokratično volil svoje predstavnike.

Svoje poglede na dogodke, ki so pretresali slovenski narod, tako v matični domovini kot med nami po svetu, je objavljaval v Svobodni Sloveniji, v Zbornikih Svobodne Slovenije, v listu Družabna pravda, v Vestniku Društva slovenskih protikomunističnih borcev, v Duhovnem življenju, v Ameriški domovini in drugih listih v emigraciji. Njegovi jasni odgovori na anketo v Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1966 so vereni izraz zavzetosti za svobodo slovenskega naroda.

Rudolf Smersu je bil eden izmed že redkih javnih delavcev in narodnih voditeljev izpred druge svetovne vojne, ki je imel zadoščenje, da je dočakal poraz komunizma ter doživel svobodno in samostojno državo Slovenijo, kar je bil smisel vsega njegovega življenjskega političnega dela.

Rudolf Smersu se je rodil 19. oktobra 1905 v Ljubljani. Doštudiral je na pravni fakulteti in tudi diplomiral. Prvo službeno mesto je nastopil na otoku Rabu v Dalmaciji kot politično-upravni uradnik. Leta 1931 se je poročil z Josipino Klančar; rodili so se jima štirje otroci: Miha, Jurij, Marjeta in Alenka.

V času pred drugo svetovno vojno je deloval v mladinskih katoliških organizacijah, najprej v dijaških (Razor, Slovenska dijaška zveza, Marijanska kongregacija pri jezuitih in drugih), nato v akademskem Orlu in Zarji. Kot odličen telovadec in telovadni učitelj je prepotoval vso Slovenijo. Kasneje je posvečal veliko dela organizaciji mladine in predaval na številnih političnih sestankih in tečajih. Sodeloval je v Slovenski katoliški akciji in bil

Več let je bil odbornik Počitniškega doma dr. Rudolfa Hanzeliča in tako otroci šolske kolonije kot drugi počitnikarji so ga kar nekaj sezon srečavali kot skrbnega administratorja doma v Doloresu.

Društvo Zedinjena Slovenija mu je na praznovanju slovenske državnosti leta 1995 izdalo priznanje za vse neumorno delo na tej strani Atlantika, kot skromen izraz hvaležnosti vseh, ki uživamo sadove njegovega dela.

Pod težo let se mu je zdravje krhlo. Svoja zadnja leta je preživel v Domu sv. Vincencija v Slovenski vasi, kjer je preteklega 27. junija odšel po zaslužen plačilo k Bogu.

SLOVO

Od pokojnika smo se lahko poslo- vili v Slovenskem domu v San Marti- nu, kamor so ga prišli kropit rojaki z raznih krajev buenosaireškega pred- mestja. Pogrebno mašo zanj je opravi- l tamkajšnji župnik France Šenk, od rajnega pa so se poslovili lic. Vladko Voršič v imenu sanmartinskega do- ma, inž. Jernej Dobovšek v imenu SLS-SKD ter dr. Marko Kremžar, najo- žji sodelavec pokojnega Smersuja, či- gar govor sledi na tem mestu.

Dragi gospod Smersu!

Zapuščate nas. Zapuščate svojo družino, zapuščate prijatelje, našo skupnost, pa tudi svoj slovenski na- rod, kateremu ste zvesto služili, ga usmerjali in vodili več kot pol stolet- ja.

Bilo je v prvih mesecih vojne, v zasedeni Ljubljani, ko me je znanec povabil, da sem vstopil v ilegalno Slo- vensko legijo. Takrat nisem vedel, da ste bili vi, gospod Smersu, kot naj- mlajši poslanec katoliško usmerjene Ljudske stranke tisti, ki mu je bila po- verjena naloga organizirati prvo nara- dno ilegalo proti okupatorju. Nihče ni takrat slutil, da bo to združenje slo- venskih narodnjakov dobilo najhujše rane od rojakov, ki so takrat pričnja- li med nami revolucijo v znamenju sr- pa in kladiva. Kmalu so tudi vam stre- gli po življenju. A ni bila božja volja. Bili ste ohranjeni, da ste mogli dolga leta velikodušno delovati na vseh po- dročjih javnega življenja - za Slovence in za Slovenijo.

Težko je povzeti vaše javno delo v nekaj besedah. Smem pa reči, da so bila katoliška načela tiste smernice, ki so zaznamovale vse vaše napore.

Trdno ste bili prepričani, da more prinesiti slovenski družbi blaginjo in mir le pravična družbena ureditev, na podlagi evangeljskih resnic. V skladu s tem prerpičanjem ste delovali.

Verovali ste v dobroto ljudi. Iskali ste skupnih izhodišč povsod, kjer je šlo za blagor slovenske domovine. Znali ste seštevati sile in razumevati ljudi take kot smo.

Pod vašim predstvom je Slo- venski narodni odbor, predstavništvo demokratičnih Slovencev v emigraci- ji, povečal svojo dejavnost v prelom- nih dneh slovenske zgodovine. Vedno ste želeli, da bi domovina Slovenija končno dosegla pravo, notranjo in zunanjo svobodo. Njena neodvisnost in konec totalitarnih spon, ki so jo oklepale, je bila del vaših tihih sanj, katerih uresničitev ste po božji do- broti s hvaležnostjo dočakali.

Vedno ste bili pripravljeni zagrabi- ti za delo, ne da bi pri tem iskali lastno korist in ugled. Svoje krščan- stvo ste živeli dosledno in globoko. Bili ste pravi demokrat in neutrujen glasnik cerkvenega socialnega nauka, pri tem pa velikodušno strpni do ra- zlično mislečih.

Vaše delo je bilo javno, a vendarle tiho. Kljub temu ste bili celi generaciji Slovencev v tujini zgled. Bili ste zgled slovenskega garača, ki ob razumevan- ju in zaslombi svoje družine žrtvuje prosti čas in talente za delo na polju krščanskega slovenstva, ker vidi v tem voljo svojega Stvarnika. Bili sta

i s k r i c e

Na Zahodu obstaja drugačna oblika ubožstva. To je mnogo hujše. Ljudje ne verujejo v Boga in ne molijo.

Mati Terezija

+

Biti junak v eni minuti ali v eni uri je lažje, kakor prenašati vsakodnevno življenje v tihem junaštvu.

Fjodor Mihajlovič Dostojevski

+

Posebno si moramo prizadevati, da smo do ljudi dobri v majhnih stvareh. Brez cene so tiste visoke misli, ki včasih pridejo, kako velikodušno bomo ravnali z bližnjim. Naša ljubezen do bližnjega se mora kazati v vsakdanjih rečeh.

Irenej Friderik Baraga

nam zgled v delu in zgled v trpljenju.

Zdaj odhajate, gospod Smersu, od- hajate, eden od naših velikih mož, k Bogu po plačilo. Vaši rojaki in med njimi preostali člani Slovenskega na- rodnega odbora ostajamo, ob vredno- tah, katerim ste bili vi zvesti vse živ- ljenje, na slovenstva nikdar do konca obdelani njivi.

Počivajte v miru in na svidenje!

Misijonar Rok Gajšek na 46. misijonski veletomboli v Slovenski vasi
19. aprila 1998

Umrl pisatelj dr. Stanko Kociper

MARJAN EILETZ

Prav na kratko opišem Kociprov življenjski potek in njegov literarni opus: rojen 30. aprila 1917 v Mariboru se je v sedmem letu starosti s svojo materjo preselil v Kajžar pri sv. Miklavžu v okolici Ormoža. V mariborski klasični gimnaziji se je začel pisanje v poeziji, misijonarski dramatik ter v različnih črticah. Kot osmošolec je napisal izvirno dramo „*Svitanje*“. Leta 1936 se je vpisal na pravno fakulteto v Ljubljani, obenem pa pisal razne zgodovinske razprave pravnega značaja. Istočasno se je na prigovarjanje dr. Antona Korošca vključil v politiko takratne njegove stranke JRZ. V tej dobi je nastala drama *Zasad*, ki jo je leta 1940 kot njegovo prvo knjigo izdala Cirilova tiskarna v Mariboru. Nastale so tudi drame *Prekletstvo ljubezni* in *Šentjurjski provizor*. V maju 1942. je Stanko Kociper diplomiral in že pripravil prvi riguroz za doktorat. Istočasno se je začelo tesnejše sodelovanje z dr. Tinetom Debeljakom, ki mu je objavil v Domu in svetu črtico *Zemlja se je potegnila*, septembra istega leta pa je izšel njegov prvi roman *Goričanec* v zbirki Naša knjiga pri Ljudski knjigarni. Takrat pa se je Kociper že nahajal v internaciji v taborišču Chiesanuova, kjer se ostal skoraj do kapitulacije Italije. Medtem so mu podelili Prešernovo nagrado mesta Ljubljane za roman *Goričanec*. V istem času je nastala tudi novela *Mertik*, ki jo je dr. Tine Debeljak objavil v Domu in svetu 1943 in 1944, v Slovenčevem koledarju pa je objavil črtico *K materi*. - V začetku oktobra 1943. je vstopil v Slovensko domobranstvo, kjer se je angažiral v propagandnem odseku. Iz te dobe so znani n.pr. radijski govor 10. oktobra, nato še vrsta drugih propagandističnih govorov, predavanj in člankov, uredništvo revije Slovensko domobranstvo in še mnogo drugih publikacij. - V tem času se je začelo stopnjevati njegovo sodelovanje z generalom Rupnikom, ki ga je maja 1944. imenoval za svojega tajnika. Spomladi 1945 se je poročil z Rupnikovo hčerko in se v usodnih majskih dneh zatekel v Avstrijo. Po težavnih mesecih v beguns-

kih taboriščih in angleški internaciji, ki jih natančno in dramatično opisuje v svoji knjigi „*Kar sem živel*“, se je končno v maju 1947 izkrcal v Buenos Airesu.

V Argentini se je kmalu vključil v krog kulturnikov v tesni povezavi z dr. Tinetom Debeljakom. Med leti 1950 in 1957 je objavil zgodbe v Zbornikih Svobodne Slovenije, v revijah Vrednote in Duhovno življenje ter v zborniku Čez Izaro pri Mohorjevi v Celovcu. Leta 1952 je predelal zgoraj omenjeno

dramo *Svitanje* (verjetno na Jeločnikovo pobudo), kjer je pri gledališki skupini Gong doživela njegovo krstno predstavo. V letu 1954 je bila ustanovljena Slovenska kulturna akcija, kamor je bil povabljen na ustanovni sestanek. Ta organizacija je izdala že isto leto kot svojo prvo knjižno izdajo njegovo povest *Mertik*, leta 1957 pa roman *Na božji dlani*. Njegovo nadaljnje delo v emigraciji se je osredotočilo na pisanje člankov in razna predavanja, predvsem politične vsebine.

V letu 1990, v polni „slovenski pomladi“, se je dr. Stanko Kociper pojavil najprej v Kermaunerjevih spisih, kasneje tudi v intervjujih in člankih v Zborniku Dom in svet, v Slovenicu, v Večeru in v Dialogih. Izšla mu je tudi novela *Tjašek Gomez počiva v pampi*. Od leta 1994 naprej je izšla v Sloveniji vsako leto ena njegova knjiga in sicer roman *Goričanec*, zbirka *Mertik* ter skupek Kociprovih poveljnih črtic pod naslovom *Jeruzalemski zvonar*. Leta 1993, ob priliki izdaje romana *Goričanec*, je dr. Kociper prvič po vojni obiskal Slovenijo. Ob tej priložnosti je bil tudi sprejet v Društvo slovenskih pisateljev.

Zadnjo knjigo *Kar sem živel* je dr. Kociper začel pisati že v vojnih časih in obliki zapisov in spominov, končal pa v letu 1955. Izšla je leta 1997 pri Mladinski knjigi v Ljubljani. Posvečena je „Spominu generala Rupnika in njegovih domobrancev“. Knjiga ima 535 strani. Epilog ji je napisal zgodovinar Boris Mlakar.

Umrl je v torek, 23. junija 1998. Naj počiva v miru in večna luč naj mu sveti!

Prof. Franci Žnidar igra na trobeno Tišino pred spomenikom junakov, 7. junija 1998

Spominska proslava v Mendozí

7. junija še je slovenska skupnost v zelo velikem številu zbrala v dvorani k slovesni maši, ki jo je daroval naš župnik Jože Horn za vse padle v drugi svetovni vojni in komunistični revoluciji. Pri maši je pel Slovenski pevski zbor pod vodstvom Roxane Muñoz Mozartovo Ave Verum Corpus, Vračbevo Slovensko mašo, Zafošnikovo Darovanje, za konec pa Jelenov Oče naš v priredbi Marka Bajuka za mešani zbor. Ob oltarju je poleg križa in slike Marije Pomagaj stala slovenska zastava s črnim trakom, ob vnožju pa kamna iz Kočevskega Roga, katera je prinesel iz Slovenije Ernest Hirschegger. Ob enem od njiju je pokojni Rudolf Hirschegger izoblikoval umetniško delo, ki predstavlja umorjene domobrance ob križu. Poleg teh kamnov je gorela svečka. Mašo je vodil inž. agr. Marko Bajuk, prvo berilo je brala prof. Majda Nemanič, oba profesorja na Srednješolskem tečaju, drugega pa Maruška Štirn, učiteljica na osnovnem tečaju sv. Cirila in Metoda.

Župnik Horn je v svojem nagovoru med drugim dejal:

„Ponovno obhajamo spomin vseh naših slovenskih žrtev 2. svetovne vojne ter padlih v komunistični revoluciji in po njej. Lahko rečemo, da dokler se bomo teh naših mučencev, ki so dali svoje življenje za svobodo in vero slovenskega naroda, spominjali, tako dolgo bo tudi Bog ohranjal naš narod v svojem obstoju.

Ponosni smo na veliko število slovenskih mučencev, duhovnikov, redovnikov in krščanskih laikov, mož, žena, fantov, deklet in tudi otrok, ki so pričevali za Kristusa do prelitja svoje krvi in darovali življenje na oltar naroda za njegovo svobodo.

A ne ostanimo samo pri spominu na tiste, ki jih ni več. V polni zavesti si povejmo, da težav še ni konec in da slovenski narod še ne živi popolne svobode, pravice in miru.

Oni, ki se svojih zločinov lepo opravičujejo, nas hočejo prepričati, da njihovi zločini sploh niso resnični in da naj pustimo stare prepire ob strani. Sami pa so spet privlekli na dan obsodbo škofa Rožmana, ponovno nas blatijo z izdajalci in objokujejo in obžalujejo, da so naših še premalo pobili in da bi danes pono-

vili isto, kar so storili takrat.

Ni bilo dovolj, da so Brezjansko Marijo tako grdo omadeževali, da so ji Jezusa zamenjali s podgano v naročju. V Celju so šli še en korak naprej in so na pročelje gostilniške hiše obesili podobno Brezjanske Marije s prašičem v naročju. Janez Lampert, predsednik občinskega odbora v Celju, ki je napravil primerno pritožbo na policijo, je mnenja, da je to dejanje v posmeh vseh žrtev komunizma na bližnjem morišču v Teharjih in drugih, skupaj okrog 30 grobiščih v okolici Celja.

S tem, da nam dovolijo, da gremo na obisk v Slovenijo, da nekateri lahko tam študirajo ali pa se dokončno vrnejo v Slovenijo, še ni vse urejeno. Niso še popravljene krivice in mrtvim še ni dano pravično priznanje, ki jim gre. Če bomo tako v celoti cenili naše poslanstvo danes in za vso bodočnost, potem bo naš spomin vreden naših junakov in bomo mirne vesti prepričani, da smo tudi mi z naše strani doprinesli potrebne žrtve, da je slovenski narod ostal pri življenju.

Po maši so dekleta delile med navzočimi liste, na katerih je bilo v španščini razloženo, česa se spominjamo v teh junijskih dneh. Besedilo je sestavil inž. agr. Marko Bajuk. V predvorani je bila postavljena miza, na kateri so imeli navzoči priložnost, da

Salezijanski misijonar LUDVIK ZABRET nam je pisal iz Indije

Za veliko noč nas je razveselil s svojim pismom in pošiljko misijonar Ludvik Zabret SDB iz „lepe, a vroče Gove“.

„...S temi vrsticami se želim zahvaliti za redno in dolgoletno pošiljanje Vaše lepe revije, ki jo zelo rad berem. Prilagam nekaj listov, ki sem jih nabral pod indijskim svetim drevesom „pipal“...”

(Priloženi listi so lepo poslikani s podobnimi motivi, kot jih bralci lahko sami vidijo na dveh primerih, objavljenih na 2. strani platnic.)

so si ogledali knjige, ki so bile izdane v različnih časih in krajih o revoluciji (starejšim v spomin, mlajšim v informacijo).

Po slovesni maši je bil drugi del prireditve na dvorišču pred spomenikom in prižgano plamenico, ki je bila izdelana lansko leto. Argentinska zastava do vrha, slovenska pa do pol droga sta spremljali počastitev padlih. V imenu vseh sta položila venec predsednik Društva Slovencev Davorin Hirschegger in predsednica Zveze slovenskih mater in žena Marjanca Šmon Žumer. Po enominutnem molku v spomin na žrtve so sledile recitacije in

19. aprila 1998 je bil krščen v cerkvi Lurške Matere Božje LUKA MARTIN RAVNIK, sin Matjaža in Lenčke roj. Oblak. Krstitelj: Anton Bidovec; botra: Mirjam Oblak in Aleš Ravnik.

Praznik slovenske državnosti v Bariločah

V četrtek, 25. junija, smo se spomnili slovenskega državnega praznika.

Na Trgu narodnostnih skupin se je ob opoldanski uri zbralo veliko število rojakov skupno z zastopniki oblasti in delegacijami drugih evropskih narodnosti. Pisana družba zastav in narodnih noš je dala posebno barvitost temu slavnostnemu sestanku.

Bariloški župan César Miguel in predsednik Slovenskega planinskega društva arh. Andrej Duh sta razvila slovensko in argentinsko zastavo in po petju obeh himen je spregovoril arh. Duh.

V lepo pripravljenem nagovoru je pokazal na petdesetletno razdobje od prihoda povojne emigracije, in povedal, da so takratni izseljenci zapustili svoje domove z žalostjo in po sili ter se spomnil dvanajst tisoč pobitih ob koncu vojne po oblastnikih stare domovine. Glede naselitve v deželi jezer je poudaril, da so številni novodošli Slovenci izbrali te kraje za svoj novi dom, ker so našli tukaj dosti sličnosti z domačimi pokrajinami onkraj oceana. Pokazal je na slovenski doprinos k razvoju bariloškega planinstva, saj številna slovenska imena pričajo o

slovenski ljubezni do kordiljerskih predelov. Prav tako so se Slovenci vključili v krajevno kulturno dejavnost s sodelovanjem pri folklornih prireditvah in pri lepšanju mesta, kjer pomagajo zasajati drevje ob pomembnih cestah. Govornik je poudaril, da smo dospeli v Argentino skoraj brez vsega, a bili gostoljubno sprejeti. „Nosili smo v svojih srcih ljubezen do domovine in do Boga in

oprti na te vrednote smo znali ubrati življenjsko pesem upanja v novi deželi, ki ji bomo zmeraj hvaležni.”

Po svečanosti smo se podali v Planinski stan, kjer so pridne roke pripravile tečno in skrbno izdelano zakusko.

Slovenski praznik je doživel dokaj pozornosti. Predvajala ga je televizija, krajevni dnevnik „El Cordillera” pa je objavil skoraj dve strani dolg članek o naši srenji. Navedli so številne odstavke Duhovega govora pa prinesli razsežno in točno poročilo o delu Slovencev v bariloškem občestvu. VA

IZ NAŠE KRONIKE

Krajevne spominske proslave v spomin pobitih domobrancev in drugih žrtev revolucije so bile: v **Slomškovem domu** v soboto, 13. junija: po maši, med katero so peli mladi, se je razvil program, ki ga je pripravil dr. Štefan Godec: poezijo Vladimirja Kosa, Franceta Balantiča in Ivana Hribovskega so recitali Lojze Lavrič, Sonja Avguštin, Nežka Štefe in Marjan Jože Loboda, vezno besedilo je bral Marko Selan, sceno so pripravili Tone Kržišnik, Stane Snoj in Tone Kastelic, govoril je lic. Franci Markež, otroci in drugi pa so za sklep nesli prižgane svečke pred spominsko ploščo, kjer se je komemoracija končala z molitvijo in pesmijo; v nedeljo, 14. junija, na **Pristavi v Castelarju**: govoril je domobranec Ivan

Klemenčič; besedilo Martina Sušnika, ki veže misli na tragedijo z odnosom, ki ga ima mladi rod od teh dogodkov, so recitali Metka Gaser Kopač, Mimi Kočar, Janez Jerebič in Marko Mele; recitacije so povezovale priložnostne ljudske in duhovne pesmi, ki so jih s spremljavo na orgle Anke Savelli Gaser prepevali vsi prisotni; komemoracijo je pripravila Marija Zorc Čeč; v **Našem domu v San Justu** je v nedeljo, 28. junija, na komemoraciji govoril prof. Tine Vivod, v **Slovenskem domu v Carapachayu** so isto nedeljo imeli komemoracijo za domobrance in slovenski holokavst ter proslavo 7. obletnice osamosvojitve Republike Slovenije; govoril je Stane Snoj; v **Slovenskem domu v San Martinu** je bila komemoracija v nedeljo, 12. junija.

pesmi, ki so bile povezane na kronološki in zgodovinsko poetični način (zamisli, izbor pesmi in tekst Marije Fink Grintal). Oktet fantov je zapel domobransko: Naj čuje nas Alojzija Mava. Nato je recitiral inž. Jože Šmon pesem Ljubelj že pokojnega patra Bazilija iz Avstralije. Sledila je recitacija Ocean pisateljice Lili Novy, ki jo je izvajala prof. Marija Fink Grintal. Končno je deklamiral Stane Grebenc pesem El emigrante Ivana Korošca. Ob zaključku smo skupaj zapeli Oče, mati. Mlada napovedovalca sta pred to pesmijo dodala še pomemben stavek: Ne bomo pozabili naših korenin!!! Bila sta to predsednica deklishe in predsednik fantovske organizacije: Milena Šmon in Vladko Žumer. Šopke za dekleta in fante, okrasitev Marijine podobe ter venec za poklon pred spomenikom je pripravila Anica Grintal Hirschegger, za zvok in tehnične pripomočke sta poleg predsednika preskrbela Jože in Tone Štirn.

4. aprila 1998 je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj MAGDALENA INES MAZIERES, hči Ariela in Marjane roj. Poznič. Krstitelj: Andrej Poznič; botra: Marija Cristina Lareu de Palermo in Carlos Balbín.

+ ODŠLI SO +

Dr. France Mihelič

Njegov oče se je po končani prvi svetovni vojni naselil na domačiji v vasi Dane pri Ribnici, kjer so ga vsi poznali kot dobrega sovaščana. Z izredno voljo in naporom je kljuboval boleznem, ki so mu v strelskih jarkih v Galiciji načele trdno kmečko zdravje, in je ob skrbni negi svoje dobre žene prebrodil najhujša leta, dokler ni domačije postavil na trdne noge. Bog jima je dal pet otrok, tri fante in dve dekleti, ki so rasli v družini, ki je bila vzor krščanske povezanosti in ljubezni. Franceta, ki je bil rojen 26.1.1918, je poslal študirat v Škofovo zavode v Šentvidu. Od tam je zadnji dve leti prestopil na Klasično gimnazijo v Ljubljani. Po maturi leta 1937, se je vpisal na Pravno fakulteto v Ljubljani, kjer je diplomiral v prvih medvojnih letih, nekaj let kasneje pa tudi doktoriral.

Že v razburkanih letih pred drugo svetovno vojno se je France vključil v ideološko obrambo proti bližajoči s komunistični revoluciji. Kot študent se je vpisal v katoliški akademski klub Danica, ki pa je bil takrat v rokah krščanskih socialistov. Po dolgih zapletih, ko se je skupina pod vodstvom prof. Ehrlicha umaknila iz Danice in ustanovila klub Straža v viharju, je pa skupina katoliških mladcev, ki jih je mobiliziral prof. Tomc, na občnem zboru preglasovala krščanske socialiste, ki so nato izstopili iz Danice in ustanovili klub Zarja.

France Mihelič je ostal v odboru Danice in postal v drugem obdobju tudi njen predsednik.

Ko se je v Sloveniji kmalu po okupaciji raznel požar boljševistične revolucije, ki je tako krvavo zaznamovala njegove rodne kraje pod Veliko goro pri Ribnici, je tudi njegovo družino doletela strahotna nesreča. Na Miklavžev večer leta 1942 je vdrl v njihovo hišo partizan, njihov znanec ali menda celo daljni sorodnik, ki je odvedel mater in jo z verigo uklenjeno prisilil, da se je morala po vseh štirih privleči na Veliko goro, kjer si je morala izkopati grob in jo je - kot so pripovedovali nekateri sosedje - po strašnem mučenju ubil. Nihče ne ve za njen grob. Materina smrt je bila strašen udarec za vso družino, še posebej za očeta, ki je spet začel bolehati in po petih letih trpljenja umrl. Najstarejšega brata Lojzeta so Italijani odvedli v internacijo, odkoder se je vrnil težko bolan in kmalu umrl.

Tudi Franceta, ki je ostal v Ljubljani in se pripravljal za doktorat, so te novice hudo zaznamovale, vendar ga niso strle. Nikoli ni rad govoril o tragediji svoje družine. Hrabro je prenašal to bolečino brez vsake maščevalnosti. Kot diplomiran pravnik se je aktivno vključil v protirevolucionarne organizacije, kjer je deloval do konca vojske.

Po končani vojni se je skupno z ostalimi domobranci umaknil v begunstvo, odkoder je koncem leta 1947 emigriral v Argentino. Tukaj je že od začetka sodeloval pri organiziranju slovenske skupnosti okrog Društva Slovencev. Služboval je spočetka pri Obras Sanitarias de la Nación, kmalu pa je spoznal industrialca Igorja Domicelja, ki ga je povabil v svoje papirniško podjetje Vigor, ki se je kasneje razvilo v veliko kartonažno podjetje Pappelbril, kot najožjega administrativnega sodelavca. Tu je ostal do svoje bolezni pred 3 leti. Umrl je 17. novembra

1997.

Leta 1956 se je poročil z Eliso Carmelo. Rodila sta se jima 2 sinova: Luis José (Lojze), odvetnik, in Alejandro (Jure), arhitekt, ki je poročen z Metko Japelj v Miramaru.

M.E.

**Marija Mlinar
roj. Kavčič**

Dobro vemo, da je smrt sestavni del našega življenja in da je za nas kristjane smrt začetek novega življenja, a tedaj, ko pride, se od svojih dragih težko ločimo. Le ljudje, ki imajo močno vero, sprejemajo smrt brez strahu, saj se zavedajo, da je smrt prestop praga v srečno večnost. Mlinarjeva mama iz San Luisa je tako mirno izročila svoje zemeljsko življenje Bogu v nedeljo, 15. marca 1998.

Rodila se je v Javorjevem dolu, župnija Ledine v koprski župniji, 9. novembra 1910. Njena starša sta bila Franc Kavčič in Ivana Albreht. V družini je bilo 9 otrok. Leta 1938 se je poročila z Jakobom Mlinarjem na kmetijo v Ravne (župnija Žiri). Kot močna žena je držala skupaj družino in gospodarstvo. Z veseljem je opravljala delo na njivah in na senožetih, rada je imela rože in domače živali. Doživela je strahote druge svetovne vojne in revolucije. Svojo domačijo je družina s štirimi otroki morala zapustiti že novembra 1943, ker so Italijani ravno za hišo postavili državno mejo in dom izropali do zadnjega. Na domu so domobranci imeli postojanko.

Maja 1945 je družina odšla v begunstvo. V begunskem ta-

borišču v Italiji je bila rojena še ena hčerka, po prihodu v Argentino pa še sin. Aprila 1948 je sanluiski škof Emilio Di Pasquo sprejel v svojo škofijo slovensko begunsko semenišče in tedaj se je vselilo v San Luis tudi 10 slovenskih družin.

Za Mlinarjevo mamo je bil rožni venec tolažba, pomoč in upanje, vse življenje ga je vsak dan molila. Materinsko je skrbela za družino in dom in svojim otrokom vtisnila v srce ljubezen med njimi in do bližnjih. Po svojih najboljših močeh je pomagala tudi ubogim in osamljenim. Dušni pastir Franc Novak ji je redno prinašal sveto obhajilo v njeni bolezni in starosti, za kar mu je bila zelo hvaležna.

Umrla je v 88. letu. V ponedeljek, 16. marca, je bila pokopana na pokopališču Del Rosario v San Luisu, zraven njenega moža Jakoba, ki je umrl avgusta 1987. Naj počivata v miru in večna luč naj ima sveti!

Ana Škulj roj. Mohar

Rodila se je 1. junija 1921 v Leskovcu pri Krškem kot najstarejša v družini osmih otrok. Po končani osnovni šoli se je izučila za šiviljo in obenem obiskovala obrtno šolo. Ko se je izučila, se je zaposlila kot krojaška pomočnica, dokler se ni poročila z Rajkatom Jožetom Škuljem. Poročila sta se v farni cerkvi Device Marije v Polju. Ko se je ustanovila v Polju vaška straža, se ji je pridružil tudi mož, čeprav je ostal še zmeraj zaposlen v gradbenem podjetju. Ob ustanovitvi slovenskega domobranstva pa

je mož zapustil privatno zaposlitev in se vključil v domobransko edinico tega kraja, s katero je odšel potem na različne položaje na Dolenjskem do umika v maju 1945.

Ker so komunisti obsodili možovo družino na smrt, se je tudi Anica odločila za umik pred revolucionarji. V družbi svakinje je odšla v begunstvo z malima dvema, z Joškom in Ireno. Vso pot iz Polja do Vetrinja je prehodila peš. Čez nekaj dni je odšla od doma tudi moževa družina. Na begunski poti so se našli ob izhodu iz ljubeljskega predora, kjer je Anica več dni čakala moža. Nato so nadaljevali težavno pot do Vetrinja, kot tisoči drugih, v negotovosti, a vendarle skupaj. V Vetrinju je okusila stisko mater z majhnimi otroki zaradi negotovih razmer glede hrane, brez stanovanja in doživela strah, ki so ga prestale žene domobrancev, dokler je tem grozila prisilna vrnitev v Jugoslavijo. Ostali begunci, ki smo se sešili vrnitve v Jugoslavijo, smo bili z vetrinjskega polja razposlani v razna taborišča po Avstriji. Kot drugi, se je tudi Anica vživela v tak način življenja. Mož si je poiskal zaposlitev, ona pa je skrbela za družino. Prišle pa so težke preizkušnje, zlasti ko je mož zbolel zaradi zlatence, katero je prebolel po 70 dneh. Ali potem, ko se je vrnil na delo in takoj zbolel za pljučnico s posledicami za TBC. Ko je po treh mesecih tudi to srečno prestopil, so ga Angleži na zahtevo jugoslovanskih komunističnih oblasti internirali v taborišče „vojnih zločincev“ v Wolfsberg. Ob istem času se jima je rodila tretja hčerka Marija. Po nekaj mesecih zapora so ga Angleži končno izpustili. Kljub skrbi in križem, ki so zadevali drug za drugim njeno družino, je Anica ohranila duševno trdnost in optimizem.

Ko smo taboriščniki začeli misliti na izselitev v državo, v katerih bi lahko spet začeli z življenjem nanovo, sta se z možem odločila za Argentino. Tu so se jima rodili še trije otroci; družina je narastla na šest otrok, katere sta vzgajala v veri in ljubezni. Poleg skrbi

za številno družino se je Anica zaposlila na različnih področjih ter skupaj z možem in že odraslimi otroki zgradila svoj dom, toplo družinsko ognjišče, kamor se sinova in hčere še danes, že poročeni, radi vračajo s svojimi družinami. Vsi so poročeni, razen Monike, ki živi pri očetu, ter mu je v pomoč. Jože, najstarejši, živi z družino v Bariločah, Irena z možem Gabrielom in družino, Marija z možem Marjanom in družino, Magdalena z možem Ladotom in družino - vse tri poročene s tremi brati Petkovski. Najmlajši Marko je poročen z Marto Jenko in imata tri fante. Od vnukov so poročeni: Veronika z možem Tonetom Jermanom in dvema otrokoma, Beti z Milošem Mavričem in dvema malima, Gabriel, poročen z Moniko Pergar, in Sandra, poročena z Jožetom Beltramom. Imela je skupaj 17 vnukov in štiri pravnuke, peti je na poti. Pokojna Anica je imela zelo rada svoje vnuke. Še v bolezni jih je večkrat pazila, ko sta bila starša na delu. Bila je skrbna in ljubeča žena, mati in babica. Rada je imela vse. Bila je v priskrbenem odnosu z zeti in snahami. Bila je vedno sredi

dogajanj.

Ves čas njene bolezni jo je duhovno oskrboval s tolažili svete vere sanmartinski župnik Franc Šenk. Podvrgla se je težki operaciji, katero je dobro prestala, a je po petih mesecih trpljenja mirno v Gospodu zasopala. Umrla je v torek, 16. junija, ob 15.50, pokopana pa je bila naslednji dan popoldne na bližnjem pokopališču Parque Colonial, Av. Gaona in Pte. Murature, kjer je našla zadnje bivališče na zeleni trati sredi cvetja. Bog ji daj večni mir!

Msgr. Janez Mohar

24. junija, na praznik svojega krstnega patrona, je v Curacautinu, škofija Temuco, kakih sedemsto kilometrov južneje od Santiaga de Chile, umrl monsinjor Janez Mohar, upokojeni župnik. Rojen je bil 15. avgusta 1912 v vasi Potov Vrh, župnija Novo mesto. Starši so imeli manjšo kmetijo ter sedem otrok, on pa je bil tisti, ki naj bi se šolal.

„Do Šmihela smo imeli od Potov Vrh daleč, kar sedem kilometrov, zato smo otroci hodili od tam v šolo le po trikrat

na teden. Ko sem se vpisal na nižjo gimnazijo v Novem mestu, je bilo učenja takoj več, saj je šola slovela kot stroga in solidna daleč naokrog,” je izjavil časnikarju, ko se je pred leti že upokojen vrnil v Slovenijo na obisk. Spominjal se je tudi in našteval, katere profesorje je imel, kako učeni in dobri so bili, ter sošolce, od katerih jih je precej postalo vidnih pisateljev in umetnikov ali kako drugače znanih javnih osebnosti. Maturiral je leta 1933, nato je študiral bogoslovje v Ljubljani in bil posvečen v mašnika 4. julija 1937. Novo mašo je bral v Šmihelu pri Novem mestu. V

Na ljubljanskih Žalah. Grob dr. Janeza Gnidovca CM (v sredi) in Ladislava Lenčka CM (prvi na levi).

stari Jugoslaviji je seveda tudi služil vojsko in za razliko od mnogih drugih je imel na tisti čas kar lepe spomine. Služil je namreč brez orožja, kot je bil tiste čase običaj za duhovnike, zato pa je oborožil mnoge svoje tovariše iz vseh koncev Jugoslavije. Učil jih je namreč pismenosti, in to je bila res ena od najbolj koristnih stvari, ki so jih prinesli s sabo domov iz vojske. Nato je bil ves čas, do pobega pred partizani v tujino, kaplan v Šentjerneju. Iz Šentjerneja se je 8. maja 1945 podal sam na pot, ker so vsi drugi begunci odšli že prej. Po večtedenski hoji, polni smrtnih nevarnosti, je le mogel priti čez mejo v Avstrijo, v svobodo. Njegov popis te poti pod naslovom „Beg v svobodo“ objavlja mo v tej številki DŽ. V begunstvu na Koroškem je bil kaplan v Pilibkeru v Podjuni do meseca septembra 1948, ko je skupaj z nekaterimi slovenskimi duhovniki-begunci emigriral v Čile, kamor jih je istega leta pripeljala ladja Marco Polo. Kar pet slovenskih duhovnikov je dobilo mesto v škofiji Temuco. On je bil najprej kaplan v stolni cerkvi, po treh letih pa je postal župnik v mestu Curacautin. Rad je obiskoval svoje slovenske kolege, ki so mu bili edina slovenska družba v tistem koncu Čila. K njim sta se s kaplanom Andrejem Pogačarjem zatekala, kadar jima je bila potrebna slovenska beseda in pesem. Skupaj so nabavljali in si izmenjevali novice. V njegovi župniji Curacautin sicer ni bilo slovenskih naseljencev. Večina je revnih Špancev in Indijancev iz plemen Araucano in Mapuchi, nekaj pa tudi bogatih tujcev, predvsem Nemcev. Dela mu ni manjkalo, saj je bila župnija v začetku dolga kar devetdeset kilometrov. Sedemintrideset let, od 1951 do 1987, je bil župnik v tem kraju, vse dotlej, dokler se ni upokojil. Izpolnil je 85 let življenja, ki je bilo vedno vzorno duhovniško, kar mu je priznala cerkvena oblast z odlikovanjem naslova častnega prelata sv. očeta Janeza Pavla II.

časnikar, ki je objavil svoj intervju z Janezom Moharjem v domovini pod zanimivim naslovom „Župnik z vnučki na kolenih“, je takole zaključil svoj zapis:

„Upokojeni župnik iz Curacautina se bo vrnil med svoje farane v vzhodje Andov. Več kot polovico doseganega življenja je preživel med njimi in težko bi se sedaj od njih za vedno poslovil. Pravi, da so ljudje tam preprosti, prisrčni, odkriti. Morda malo revnejši kot tukaj, zato pa polni optimizma in ljubezni do otrok. Tam ga čaka tudi družina. Prav ste prebrali. Njej se sedaj upokojeni župnik predvsem posveča. Pred leti je vzel k sebi osemletnega španskega dečka Juana, ki je ostal brez staršev. Vzgajal ga je in mu preskrbel šolanje. Bil mu je kot drugi oče. Ta deček je sedaj že odrasel, ima inženirsko izobrazbo, ženo in štiri otroke. In upokojeni župnik sedaj živi v njihovem skupnem domu ter doživlja za upokojenega župnika verjetno zelo nenavadno starost: štirje temnolasi španski otroci se drenjajo na njegovih kolenih in potegujejo

I Z N A Š E K R O N I K E

Na mesečnem sestanku Zveze žena-mati v San Martinu so se marca članice pogo-varjale o delu Zveze v tekočem letu, aprila jim je govoril prelat Jože Guštin o letu Svetega Duha, maja Franc Zorec o komunizmu in slovenski politiki, junija pa so posvetile spominu pomorjenim domobrancem.

Na sestanku ZSMŽ 2. junija v Slovenski hiši, posvečenem žrtvam revolucije, je govorila Pavči Eiletz.

Procesija sv. Rešnjega telesa je bila v nedeljo, 21. junija; ob 15,30 je bila v cerkvi Marije Pomočnice sveta maša za žive in rajne slovenske duhovnike v Argentini; maševal je mons. Jože Škerbec, ljudsko petje so vodili Andrej Selan, Janez Starič in Stanko Jelen ob orgelski spremljavi prof. Ivana Vombergarja; mašni napovedovalec je bil Janez Jereb, berili sta brala

za njegovo naklonjenost. Morda pa je to tisto, kar ga vleče nazaj pod visoke Ande.

Naj počiva v miru pri Bogu in skupaj z Marijo!

Marija Fink Grintal in inž. Tone Podržaj; po maši je bila procesija po parku don Boscovega zavoda; na čelu procesije je nosil križ Martin Vomberger; za križem so šli šolski otroci, možje in fantje ter družine z majhnimi otroki, pevci, ministranti, duhovniki z Najsvetejšim, zastopniki naše organizirane skupnosti, dekleta in žene; rožni venec sta vodila po zvočniku Bogdan Magister in Janez Krajnik, bandero so nosili Ivan Makovec, Franc Jerovšek, Toni Kastelic in Ivan Zupanc; Najsvetejši je nosil mons. Škerbec, evangelije so peli dušni pastirji Anton Bidovec, Franc Šenk, Franci Cukjati in dr. Lojze Kukovica DJ; po procesiji je bila v cerkvi zahvalna pesem in blagoslov.

Na duhovniškem sestanku v Slovenski hiši mons. Antona Oreharja je v sredo, 24. junija, govoril dr. Alojzij Kuvica o smernicah papeškega sveta za družino spovednikom o nekaterih vprašanjih zakonske morale.

Veleposlanik RS prof. dr. Janez Žgajnar in soproga sta 25. junija priredila v svoji rezidenci sprejem predstavnikov

Svečke in šopek nageljnov za slovenske mučence na „Alojzijevo proslavi“.

Foto: Marko Vombergar

Zgoraj omenjeni slovenski

slovenskih ustanov ob praznovanju naše državnosti.

Proslava slovenske državnosti v Slovenski hiši mons. Antona Oreharja v organizaciji društva Zedinjena Slovenija je bila v soboto 27. junija; v cerkvi Marije Pomagaj je bila ob 19 koncelebrirana maša za domovino in za žive in pokojne javne delavce; z mons. Jožetom Škerbcem, ki je imel mašni nagovor, so somaševali superior Janez Petek CM, prelat Jože Guštin in Franci Cukjati; ljudsko petje je spremljal na orglah prof. Ivan Vombergar; po maši je bil poklon pred spomenikom junakom in mučencem, slovenski šopek so položili predsednik ZS Marjan Loboda, podpredsednik ZS Lojze Rezelj in vodja pisarne Emil Cof; program slavnostne akademije v Dvorani škofa Rožmana je napovedoval Dominik Oblak; pozdravne besede predsednika ZS Marjana Lobode in veleposlanika RS dr. Janeza Žgajnarja, slavnostni govor arh. Jureta Vombergarja, koncertni nastop pianista prof. Ivana Vombergarja (Beethoven, Sonata op.54, št.22, Vilko Ukmar (Ekspresije: Meditacije, Želja), Chopin, Polonesa, op.53 (Heroica); sceno je izdelal Andrej Golob, luči sta urejala Bogdan Magister in Damjan

Ahlin).

Sledila je izročitev priznanj Zedinjene Slovenije za leto 1998 našim odlikovanim javnim delavcem. Predsednik ZS Marjan Loboda in tajnica Ivana Tekavec sta izročila slavnostne listine z obrazložitvijo ob ploskanju vseh prisotnih naslednjim javnim delavcem: **Prelatu Jožetu Škerbcu**: „Za Vaše neumorno delovanje v dušnem pastirstvu za slovenske rojake v Argentini, za Vaše zasluge za ohranitev našega verskega tiska, kot urednik častitljive revije Duhovno življenje, za Vaš dolgoletni trud kot katehet v naših sobotnih slovenskih šolah in kot profesor verouka v Srednješolskem tečaju ravnatelja Marka Bajuka in za Vašo skrb za duhovno oskrbo slovenske skupnosti kot delegat slovenskih dušnih pastirjev.“ **Župniku Janezu Petku CM**: „Za Vaš odločilen doprinos pri duhovni oskrbi rojakov v edinem strnjemem slovenskem naselju v Argentini, Slovenski vasi pri Lanusu, kot tudi za njen vsestranski razvoj in napredek, kot prvi predstojnik župnije Marije Kraljice, v okviru katere ste vodili gradnjo prve slovenske cerkve v Južni Ameriki, pa tudi Baragovega misijonišča, starostnega doma sv. Vincencija in drugih

ustanov, kakor tudi za Vaše pomembno udejstvovanje v katoliškem šolstvu.“ **Prof. Alojziju Geržiniču**: „Za Vaše umorno in dolgoletno udejstvovanje kot šolnik, zlasti v letih našega begunstva in izseljenstva, kot soorganizator slovenskega šolstva na Tržaškem kot domobranski častnik, kot pisec in prevajalec številnih knjižnih izdanj, kot avtor neštetič člankov in razprav verske, kulturne in svetovnonazorske vsebine v našem tisku, kot kulturni organizator, predavatelj, pobudnik in sodelovalec mnogih verskih in kulturnih organizacij in gibanj, kot priznani komponist in izvajalec odmevnih glasbenih stvaritev, kot priznani mojster v kraljevski šahovski igri.“

Odlikovancem preteklih let so se pridružili gornji prejemniki častne listine, ki so te zaslužili za svoje neumorno, dolgoletno in nesebično delovanje za Slovence v Argentini oziroma za ves narod.

Predsednik Slovenske kulturne akcije arh. Marjan Eiletz je nato opozoril na razstavo naših likovnih umetnikov (Ivan Bukovec, Andrejka Dolinar, Helena Klemenc, Tone Kržišnik, Andrej Makek, Tilka Močnik, Adriana Omahna, Veronika Sparhakl, Milan Volovšek:

Slovenska kulturna akcija je hvaležna društvu Zedinjena Slovenija, ki je želelo dati vsebino praznovanju tudi s tem pisanim šopkom likovnih umetnin slovenskih slikarjev in slikark, ki se danes razprostira pred nami v dvorani. Devet umetnikov s šestinidesetimi podobami priča o zvestobi svojemu poreklu, o svoji zasajenosti v kontinuiteto slovenske kulture in o vztrajnosti svojega umetniškega ustvarjanja.

Za konec slavnostne prireditve je bila pripravljena okusna slavnostna večerja, med katero so imeli rojaki priložnost pogovora, saj se na to prireditve zberejo iz vseh okrajev Velikega Buenos Airesa.

Spremní list je ob priložnosti praznika umetniško izdelal slikar Milan Volovšek, proslavo je pripravil s sodelavci kulturni referent ZS arh. Ivan Kogovšek, večerjo pa društvo Slovenska Pristava.

Slavju so se pridružili s pozdravi in dobrimi željami Lojze Peterle, predsednik SKD, Dimitrij Kovačič, predsednik Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, in Janez Janša, predsednik SDS.

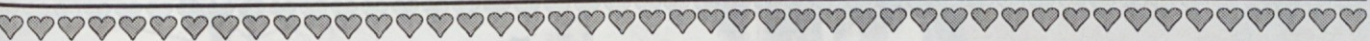
Frančiškanska sestra Kristina Grilj je v soboto, 27. junija, napravila večne redovne zaobljube v Kapeli San José Obrero in Reja Grande, Moreno.

Spominska proslava za žrtve komunistične revolucije v Sloveniji je bila v Bariločah v nedeljo, 28. junija: pri maši, ki jo je daroval Branko Jan, je bila skupina otrok in mladih v narodnih nošah in s slovensko zastavo; akademija je bila v stanu Slovenskega planinskega društva: domobranca Ivan Arnsšek in Božo Eiletz sta položila vence pred spominsko ploščo, predsednik SPD arh. Andrej Duh je povedal uvodne besede, govor je imela Lija Kambič, besedilo Miha Žužka je prebral Ciril Markež, recitacijo Karla Mauserja Matjaž Kambič in Mihaela Jerman, otroški zbor pod vodstvom Lučke Jerman pa je zapel pesmi Gozdič je zelen, Srce je žalostno in Mi slovenski smo vojaki.

„Alozijeva proslava“ je proslava, ki jo vsako leto priredi šolski odsek Zedinjene Slo-

Na praznovanju 40-letnice poroke g. Radka Kokalja in ge. Anice roj. Lužovec, 27. maja 1998.

KRIŽANKA ŠT. 7

1	2		3		4		6	6
7			8	9			10	
	11	12		13				
14			15				16	17
		18			19	20		
21	22			23			24	
25						26		

VODORAVNO: 1. Reka, ki jo opeva Gregorčič. 4. Pomanjkanje upanja. 7. Središče vrtenja. 8. Brez obutve. 10. Veznik. 11. Znižana nota E. 13. Samospev. 14. Besednjak. 16. Druga nota v glasbeni lestvici. 18. Zanikani pomožni glagol. 19. Prva številka pri štetju. 21. Maček. 23. Biti večš, biti naučen. 25. Žgana glina, zidak. 26. Vesel trenutek pri nogometni igri.

NAVPIČNO: 1. Oblika pomožnega glagola. 2. Vprežna žival. 3. Začetek abecede. 4. Zadirčen. 5. Huda graja. 6. Reka v severni Italiji. 7. Nadležna žuželka. 12. Naša prva luč. 14. Le, edino. 15. Osební zaimék. 17. Moško ime. 20. Brez obleke. 22. Upanje. 23. Predlog. 24. Kazalni zaimék.

Toni Kastelic, Viktor Leber in Tone Podržaj; pomočniki pri sceni: Tone, Andrej in Marjan Belec; obleka: Lučka Santana, Magdalena Belec, Regina Le-

ber in starši in igralci sami; glasba: Lučka Kastelic; voditeljica šole Katica Dimnik in režiser Maks Borštnik sta ob koncu prejela šopke.

venije blizu godu sv. Alojzija, zavetnika mladine (21. junija), v Slovenski hiši; letos je bila v nedeljo 5. julija; ob 16. uri je mons. Jože Škerbec daroval v cerkvi Marije Pomagaj sveto mašo za pokojne učitelje in katehete; ljudsko petje so vodile učiteljice petja ob orgljanju prof. Ivana Vombergarja; po maši je bil poklon pred spomenikom junakov: učenca Baragove šole sta prinesla šopek in svečko, delegat Škerbec je vodil molitev, učenci Šole škofa Slomška so recitali „In vendar nekoč bo“ Zorka Simčiča, spominske besede je povedal šolski referent ZS France Vitrih, vsi pa so zapeli „Oče, mati, bratje in sestre“; otroško igro „Zvezdica Zaspanka“ so zaigrali učenci in bivši učenci Šole škofa dr. Gregorija Rožmana v režiji Maksa Borštnika; igrali so Lucijana Dimnik, Metka Kahne, Danica Petkovšek, Mihaela Podržaj, Aleksander Mavrič, Marko Škulj, Viktor Leber, Jure Truden, Jože Rupnik, Jože Skale, Andrej Peršuh, Zofija Kastelic, Matjaž Peršuh, Tatjana Truden, Ana Rapetti, Marija Evgenija Santana, Monika Mavrič, Erika Šenk, Nataša Rupnik, Saška Podržaj, Marta Belec, Julija Kastelic, Martin Jerman, An-

drej Peršuh ml., Marjan Žerovnik, Tomaž Kastelic, Ivan Dimnik, Leo Belec, Nikolaj Škulj, Maks Hafner, Damjan Jerman, Daniel Leber, Boštjan Skale, Blaž Truden; pri režiji je sodelovala Vera Podržaj; ples: Angelca Miklič, šepetalki: Katica Dimnik in Saša Golob; luči in zvok: Damjan Ahlin, Janez Petkovšek in Viktor Leber; scena:

Moravčani, zbrani ob Moravčanu, upokojenem župniku Štefanu Novaku, pred cerkvijo Marije Kraljice v Slovenski vasi.

malo za šalo...

Ker je gostitelj pozno ponoči gostov že sit, jih prijazno nagovori:

„Ne vem, kaj bi vam ponudil. Ali bi bili zadovoljni s takšijem?”

+ +

„Moj prvi mož je bil slikar. Zaradi njega sem sedela dve leti in mu pozirala.”

„Kaj pa drugi mož?”

„Drugi je bil blagajnik. Zaradi mene je sedel dve leti.”

+ +

„Da se je zakrknjen samec Tone oženil?”

„Ja, rekel je, da je sit samote.”

„Pa si videl njegovo ženo?”

„Sem.” - „In?”

„Tone je moral biti samotne res sit.”

+ +

Potnik sprevodniku: „Ne pozabite, da živite od mene!”

Sprevodnik: „Lahko mirno izstopite in me pustite umreti od lakote.”

+ +

Na tabli pri vhodu neke tovarne se je nekega dne pojavil napis: „Kako bi lahko dosegli, da bi bili ob znaku

zvonca vsi delavci na svojih mestih?”

Kmalu je nekdo pripisal: „Pustite, naj pozvoni tisti, ki pride zadnji.”

+ +

Madžar in Rus gresta iskat zlato. Madžar ga kmalu najde veliko kepo.

Rus mu reče: „Bratsko si ga bova razdelila.”

„Nič bratsko,” pravi Madžar, „ampak pol in pol.”

+ +

Dva ježa se srečata.

„Ločujem se.”

„Zakaj pa?”

„Žena me kar naprej zbada.”

+ +

Če pripoveduješ Angležu smešnico, se smeje trikrat: prvič iz vljudnosti, drugič, ko mu jo pojasniš, tretjič, ko jo razume.”

+ +

Med Cigani. „Kam pa greš?”

„Hlače kupit.”

„No, če te ne bodo dobili, kupi še zame ene.”

+ +

Srečata se dva poslovneža. Prvi pravi: „Popolnoma suh sem.”

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Vse, kar imam na vesti, spravljam v podzavest.
- Za grehe politikov delajo pokoro ljudske množice.
- Majhnim lopovom se snemajo glave, pred velikimi se snemajo klobuki.
- Kdor visoko leta, ima strica še višje.
- Vse si je pridobil z rokami. Vse življenje je ploskal.
- Tisti pri televiziji nam na mile viže dopovedujejo, da se jim je le posrečilo pretentati zakone razvoja: iz včerajšnjih plazilcev so se prelevili v pokončna bitja.
- Spomenik revolucije se nagiba, ker so ga postavili na kosteh.
- Kaj hočemo - zapravljali smo vsi, ostalo pa je le nekaterim.
- Liberalci okoli Mladine mislijo, da je demokracija demonokracija.
- Včasih so na Miklavževem semnju prodajali rdeče in črne parkeljčke. Naš Ciril Zlobec lahko Boga hvali za svoj priimek: saj je bil prej rdeč, zdaj je pa lahko črn.
- Tudi med sinovi domovine najdeš pankrte.

Drugi odvrne: „Ti imaš še srečo, jaz sem do grla v vodi.”

+ +

„Ne, ne bom se življenjsko zavaroval,” pravi starejši gospod zastopniku zavarovalnice. „Veste, želim, da bi bili res vsi žalostni, ko umrjem.”

+ +

Zdravnik vpraša novopečenega zdravnika v bolnišnici: „Glejte, ta človek šepa,

ker ima eno nogo krajšo od druge. Kaj bi vi naredili v takem primeru?”

Zdravnik: „Mislim, da bi tudi jaz šepal.”

+ +

„Z ženami je pa res križ,” toži Slapar. „Moja žena je nezanesljiva, kot vreme.”

„To še ni tako hudo,” pravi Kovač, „moja je nezanesljiva, kot vremenska napoved.”

KJE JE KAJ

Svetnik za ves slovenski narod -

Dr. Franc Kramberger 193

Obsijan z zarjo blaženih

škof Anton Martin

Slomšek 194

Dr. Janeza Janeža na oltar! -

Jože Grebenc, župnik 194

Kaj nam zagotavlja Marijina

nebeška slava? - Franc Rode 195

Svetniki nas uče živeti 197

Glasnik - Wilhelm Hünemann 199

Pogovor 98 - Stane Snoj-

Dr. Marko Kremžar 201

Odpreti moramo pot resnici! -

Lojze Peterle 205

Križev pot Slovencev 205

Moje Teharje - Pavči Eiletz 206

Ivan Mehle - 90-letnik 209

France Pernišek - 90-letnik ... 210

Umrli je Rudolf Smersu 214

Umrli pisatelj dr. Stanko

Kociper 216

Spominska proslava

v Mendozi 217

Praznik slovenske državnosti

v Bariločah 218

Odšli so 219

Iz naše kronike 218, 221

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Tehnični urednik: Stane Snoj - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877- Stavljenje, oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L.: EE. UU. 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina - Tel.: (54-1) 307-1044 - Fax: 307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1998: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

Levo zgoraj: Še dva posnetka z letošnje telovske procesije v Ramos Mejiji.

Desno zgoraj: Ljubljanski nadškof metropolit dr. Franc Rode se ob zadnjem obisku pogovarja z Rudolfom Smersujem, ki je umrl 27. junija 1998. **Foto:** s. Lavrencija.

Desno v sredi in spodaj levo: Domobranska proslava v Našem domu San Justo v nedeljo, 28. junija

Spodaj desno: Koncertni nastop pianista prof. Ivana Vombergarja na proslavi slovenske državnosti v Dvorani škofa Rožmana. - **Foto:** Marko Vombergar

Proslava slovenske državnosti v Slovenski hiši msgr. Antona Oreharja.

Zgoraj levo: Udeleženci slavnostne večerje med petjem obeh državnih himen. -

Zgoraj desno in v sredi od leve: Letošnji odlikovanci Zedinjene Slovenije: Župnik Janez Petek CM, prelat Jože Škerbec in prof. Alojzij Geržinič. -

Spodaj od leve: Pozdravne besede veleposlanika RS dr. Janeza Žgajnarja in besede arh. Marjana Eiletza o devetih slikarjih, ki so razstavljali svoja dela ob tem prazniku. -

Foto: Marko Vombergar

Argentino
Suc. 7 Bs. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: José Skerbec
Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
Composición, Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina